

місячно (з книжкою)	5.00 зол.
чвертьрічно	15.00 "
піврічно	30.00 "
річно	60.00 "

В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
 ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
 У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
 ОДИН ПРИМІРНИК 20 СӨТ.

rozczenniu niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym nu-
merze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego na-
kazu podlega za sobą następstwa przewidziane w § 21
ust. druk. z 17. grudnia 1862 (Dr. p. p. Nr. 6 ex 1863), t.
j. naradzanie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych.
Urządzenie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej
artykułu ma na celu przez niezgodne z prawdą przedsta-
wienie położenia prawodawstwa w Polsce, szerzenie tenden-
cynie ujemnych, nieodpowiadających istocie rzeczy wido-
mości mogących wywołać niepokój publiczny, a nadto
przez przedstawienie postępowania władz administracyj-
nych w związku z zagadnieniem prawodawstwa w Polsce, w
sposób nieprawdziwy i władzom tym ubliżający pominięcie
a zatem znieważanie władz administracyjnych Państwa
Polskiego. Według §§ 457, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37
ust. pras. jest zatem powyższe postępowanie niezgodne.
Przewodniczący: Malicki, w. z. Protokolań: Czulowicz, w. z.
Za sekretarza: Lipanowicz, kier. Sekretariatu.

Sygn. VI. 1. Pr. 360/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy. Wydział VI. Karzy we Lwowie w składzie: Przewodniczący: Wiceprez. sęd. S. O. Małach, Głoszący: S. S. O. Dysiewicz i S. S. O. d.r. K. Ponurkiewicz w sprawie konfliktu czasopisma p. t. „Dilo” z daty Lwów, dnia 23. sierpnia 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 360/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 24. sierpnia 1938 r. po wysłuchaniu adw. Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postawieniaż uznać za uzasadnioną dokonana dnia 23. sierpnia 1938 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfliktację czasopisma p. t. „Dilo” wraz z wydawnictwem Nr. 184 z daty Lwów, 23. sierpnia 1938 zawierającego: w artykule zaczynającym się od słów „Andrej” w całości oraz w wydruście oznaczona wyl. z art. 170 i 127 k. k. zarządzić zmniejszenie całego nakładu wydać w myśl § 493 p. k. zakres druku i rozpowszechnienia tego pisma drukowego. Zarazem wydać się odpowiedziałemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by o.

треба за нею вже тепер слідкувати. Не маючи ні клантика території з власною державністю та ні одного воєнка, ми, очевидно, не маємо змоги активізувати й актуалізувати української проблеми так, щоб вимотти на сильних міра сього, щоб вони розв'язку української проблеми ставили перед усіма наддунайськими, судетськими, еспанськими, палестинськими чи іншими там іншими проблемами. Але це не може нас ані зневірювати ні баламутити. Не є в нашому інтересі європейський хаос. Навпаки: хочемо бачити весь захід Європи та всю Середню Європу сконсолідованими. Але як довго існує на Сході совітський хаос і як довго над Європою висить атмосфера невпевненості — так довго мови нема про стабілізацію всього нинішнього європейського територіального стану, як також стабілізацію тих систем, які біють по нас.

Один визначний англійський журналіст, який з автопси довший час студіював положення у центральній та східній Європі та м. і. був у Харкові і Києві, переїздив через Польщу й був на Закарпатті, — заявив недавно своїм розмовцям, що центральною проблемою у порядкуванні відносин у Східній Європі скорше чи пізніше мусять стати справа створення української держави над Дніпром. „Не легка це справа“ — говорив він — „бо це велика справа, але без задоволення фінансово й духово здорової нації, яка рахує кількадесяті мільйонів, що заселяють територію на межі Сходу й Заходу Європи, не може бути мира в Європі“.

Не може бути сумніву щодо цього й не є це міякий мінус для нас, що різні народи — виходячи з власних інтересів і з власного погляду на світ — різно уявляють собі шляхи та методи розв'язки української проблеми. Не треба теж лякатися ані свідомих наклепів, що їх ширить нині ворожа нам пропаганда (ось саме на іншому місці починаємо в нинішньому числі друкувати відомості про „нове протиукраїнське підприємство в Парижі“), ані тих нісенітних легенд, які родяться зі спокуси двох чинників: міжнародної актуалізації української проблеми та політичного аналіфетизму. Таким робом європейська преса раз-у-раз алярмує світ ревенціями: то про задуману окупацію України німцями (які фінансують весь український рух!), то про поділ сфери впливів на Україні між Німеччиною й Англією, то знову між Німеччиною й Польщу. Багато в тих погослках фантазії, багато теж плянної провокаційної роботи. Здебільша джерелом тих чуток є більшовицька Москва, яка хоче скомпромітувати українців в очах тих держав, які лякаються надмірного

розросту німецької могутності, а не маючи власного конструктивного плану розв'язки української справи, дають себе баламутити й дезорієнтувати.

Проти нас діють теж міжнародні масонські та жидівські кола, які посередньо, наслідком своєї боротьби з націоналістичними державами, підтримують Совіти та совітський „пацифізм“. І тому беручи під увагу таку силу протинників, тим цікавіше, що сплетнями про стаціонарний, чи бісмарківський чи якийтам інший „випах“ українців або про „25 мільйонів пруських марок“ для українців Галичини можна годувати тепер хіба львівську вулицю, або політично крайню наївних людей: у широкому світі такий антиукраїнський товар не має вже абути!

Стверджуючи факт поважного зацікавлення громадянської опінії світу українською проблемою та факт поступового, але безупинного зросту розуміння в політичних колах Європи української проблеми в її міжнародному аспекті, мусимо додати, що про нашу долю такі рішення будемо ми самі: своєю працею, організаційною і готовістю до жертв та посвяти, або своїм маразмом думки та параліжем волі, своєю політ. розпорошеністю чи дефетизмом. „Такі обставини, в яких ви тепер живете“ — говорять навіть розумні поляки — „можуть загартувати вас на великий, крицевої сили нарід, або перечеркнути вас“. Коли приглядаємося не тільки зверхнім подіям, серед яких є і сумні випадки заломання і багато безсилої шарпанни з зайвим та шкідливим самовинищуванням, поруч із проявами великої моральної сили та відпорності, — мусимо ствердити, що в загальному українська нація кріпшає. Маємо великі втрати і треба бути приготавленими на ще більші. Дуже можливо, що в нашу некористь зміниться навіть відсоткове національне відношення населення — і в Світах і в Польщі і в Румунії. Але політичний потенціал українства від цього нітрохи не зменшиться! І від скількості душ не залежить сила нації!

І тому — горі ім'ям серця! Не вдоволяймося трафаретною фразою „нас багато — всеодно мусимо колись виплисти“. Що значить відсталість і як згинуть можуть великі і старі народи — бачили ми по недавньому загині етіопів, які впали знову до ряду первісних етнічних масивів без ніякого політичного обличчя. Автоматизм перестав діяти в історії, — діє творчий дух і праця.

Творчий дух і праця мусять бути девізами української нації!

ВІДЛІКИ І КОРЕСПОНДЕНТУРИ:

- 1) Борислав, Косцюшка 123.
- 2) Перемишль, Ягеллонська 9.
- 3) Самбір, Ринок, Дім Н. Тоговазі

ПРОМ-БАНК

Львів, Гродзінських 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15.

- 4) Сокаль, Косцюшка 38.
- 5) Станіслав, Міцкевича 1
- 6) Стрий, Фруктмана 6.
- 7) Тернопіль, Тарнавського 6а.

ВІД РЕНУ ДО РОНІ.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 23. серпня 1938.

Коли Шекспір прославив в одному зі своїх творів Прагу як морський порт, він доказав тільки, що тодішні англійці таксамо мало знали географію, як і деякі з його земляків з доби великої війни, які гадали, що Прага біля Відрі. Сучасна техніка могутніша ніж фантазія великого англійського творця незрівнянних драм. Столиця швейцарських фінансів і торгівлі, Базель, зробилася морським портом, справді досить віддаленим від моря. Тяжко вантажам барки з Амстердаму допливають не лише до Базелю, а і до вище положеного Райнфельдену, незабаром плавба по Рені сягатиме аж до Брюга. Розмірно невелику гірську ріку Ар мають урегулювати численними шлюзами в той спосіб, що плавба на ньому буде сьяти через бієнське по невшательське озеро аж до Івердона, положеного майже в центрі Швейцарії.

Французька Швейцарія не хоче лишатися позаду німецької. Коли Базель зробився портом, то чому не може бути ним і Женева? Рона (Родан), правда, не Рен. Пароплави по ній доходить покищо, правда, тільки до Ліону, але проекти плавби вже давно сагають до Женеви.

Сучасні політичні відносини, що спинили розвиток багатьох підприємств, сприяють не менш, ніж господарські, проектам продовжити плавбу по Рені аж до Женеви. Прихильники

цього проекту вказують у пресі на те, що на випадок європейської війни плавбу по Рені спинилиб і Швейцарію відтялиб від її річного получення з вільним морем. В цьому випадку плавба по Роні малаб особливе значіння.

Одягнена в камінь пристань, Ке Туретіні, в Женеві чекає вже на середньоморські кораблі. Їй доведеться, правда, чекати ще досить довго. Найбільші труднощі, що їх треба перебороти, знаходяться недалеко від Женеви, на просторі яких 30—40 кілометрів. Тут Рона пробіла собі вузький шлях між стрімкими скелями і пропливає незвичайно мальовничим каналом піначів місцями від рвучкого бігу по досить значнім схилі свого річища. Про плавбу навіть невеликих барок тут не може бути й мови. Цим небезпечним шляхом пропливають тепер лише найвідважніші аматори каюкового спорту.

Але сучасна техніка має на все раду, розуміється, коли має потрібні грошові засоби. Про мобілізацію цих засобів йдуть тепер переговори між Швейцарією і Францією, державами зацікавленими плавбою по Роні. Недавно відбулося засідання Швейцарської Асоціації для плавби по Роні, на якому президент Женевської секції висловив надію, що дотична франко-швейцарська комісія скаже нарешті своє рішальне слово і переговори між обома державами дійдуть до шасливого кінця. Отже коли потрібні гроші знайдуться, то біля Женеви

„ДЕШЕВИЙ МАГАЗИН ПАПЕРУ“
Там найдешевше купиш:
всі папери, — шкільні і бюроєві при-
ладди — вічні пера
найбільший вибір
Львів, Трибунальська.
(Дім Шпєра) Тел. 219-62.

повстане нове озеро Женісія — на французькій території, — що матиме 23 кілометри довжини і міститиме в собі 52 мільйони кубічних метрів води. Повстане воно наслідком замкнення південного виходу кайону біля Белягарду. Тут теж мають повстати дві могутні електричні стації, що витворюватимуть річно 1.800.000.000 КС, себто 1/10 частину цілої електричної енергії Франції, чи 1/3 частину електричної енергії Швейцарії. Зайва вода відпливатиме каналом і творитиме водопад приблизно 50 метрів високий, що притягатиме, розуміється, туристів. Цим озером відбудуватиметься плавба по найтяжчій відтинку цілої Рони. З нього до зчайного річища ріки переведуть судна трьма великими шлюзами, довгими по 22 метри кожна. Грунти по обох боках Рони, потрібні для переведення цілої регуляції ріки та пристосування її до плавби, вже закуплено і почалися підготовні роботи з капіталом приблизно 60 мільйонів французьких франків.

Пристосування Рони до плавби — це лише загально-європейського руху мобілізації річок шляхів. Поруч з великанським німецьким планом перевести за кілька літ сполуку між Рейном та Дунаєм, та не менше грандіозним французьким пляном, що зрештою є покищо тільки на папері, получити системою каналів Віснійський залив з Середземним Морем, перевести в життя і декілька менших проектів Модерне господарське життя вимагає раз-у-раз більші маси технічних матеріалів. Перевозити їх залізницями — коштувалоб залозного, і тут приходять на поміч засоби транспорту, якими користувалися наші європейські предки в прадавні часи. Тіні забутих предків відживають в господарському житті європейської спільноти.

М. Дашев.

Генеральний наступ на Ганкав.

Японський офіційний комунікат каже, що генеральний наступ на Ганкав почався з суботи в год. 6-й рані. Наступ почався від мостового грічліку на захід від Кію-Кіан і з японської становищ, положених на захід від озера Пою. По кількагодинній боротьбі японські відділи здобули важку стратегічну лінію, зложивши тиснення західний відтинок укріплених китайських ліній, що творять оборону Ганкав. Означно японські відділи на північ ріки Ялге вийшли з околиці Лючав у полюдно-західному напрямі підтримуючи наступ на Ганкав.

БОРотьба трійливими газами

Домей повідомляє: Представник японського міністерства війни рішуче заперечив, будиби японці підчас боїв під Юйшан у провінції Кіансі вживали трійливих газів. З подібними заявами виступив представник міністерства війни щодо китайців.

ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА В ТОКІО.

З доручення державного секретаря Гук амбасадор Злучених Держав у Токіо сказав у п'ятницю 26. ц. м. гостру протестативну мову імени свого уряду проти наражування на небезпечу життя американських громадян і безкровних цивільних подорожніх, що їдуть літаками на призначені та устійні торговельні шляхи. Амбасадор склав протест у зв'язку з нападом японських літаків на китайський поштовий літак, що втримує комуністичний Гангоном і Ганкав.

Нове протиукраїнське підприємство в Парижі.

I.

Недавно на сторінках „Діла“ (3. ц. м.) появилася цікавий допис про „Нове протиукраїнське підприємство в Берліні“. Даю цій своїй статті подібний заголовок, хоч мова буде нижче не про Берлін, а про Париж. Роблю це свідомо, бо інспірація обидвох цих підприємств (хоч їх „маліор“, так мовити ріжний) одна й та сама: вона йде від наших традиційних „друзів“ від російської еміграції.

Минають роки, ця еміграція потрохи фізично корчиться, а ті, що залишилися, безпосередньо розкладаються у вземних сварках і інтригах та остаточно тратять у поважних політичних колах той вплив, що його колись мали у Франції 20 років тому, коли з таким успіхом шантажували французів, проповідуючи, що вони є речниками „колишньої та майбутньої Росії“. Але в одному треба віддати їй належне, в одному російська еміграція тверда та непохитна: у ненависті до української державності, до цієї потвори вигаданої ворогами Росії. Українські політики мусять завжди пам'ятати аксіому, що ніколи, ні при яких обставинах, російська еміграція, без ріжнці кольорів, не помириться добровільно з українською самостійницькою думкою. Числити на щось інше можуть лише або наївні люди, або ті, що самі не стоять твердо на самостійницькому ґрунті. Ось маленький епізод, один із тисяч, який ілюструє цю правду. Недавно в хаті одного париського публіциста було прийняття, на якому були присутні журналісти різних націй; поміж ними також одна з чільних постатей російської еміграції, людина, що ввійшла вже до історії, до речі — „лівих“ поглядів. Один чужинецький журналіст згадав якось про амстердамську подію. Тоді російський емігрант сказав буквально так: „Рідко я мав таку наसолоду, як коли прочитав у газеті про смерть Коновальця, того чоловіка, бо це був лютий ворог Росії“...

Така канібальська заява зовсім не пошкодила коли інде в іншому товаристві цій самій людині розвивати перед чужинцями гарні думки про славянську єдність. Чуючи ці гарні ви-

слови, я все думав про те, що писав Драгоманов: „Під усіми фразами про славянську єдність лежить у деяких панів традиційна жилка Івана Каліти та Аракчеєва, яка дуже мало обіцяє доброго в будучині для славян і для нас“.

II.

За сумною традицією нашої історії інспіратором нового антиукраїнського підприємства в Парижі є наш „землячок“. Це зовсім в порядку річей.

Не було ні одного антиукраїнського акту від російського уряду, якого інспіратором не був би наш „малорос“.

„Землячок“ на париському терені, знову таки за нашою традицією, носить ім'я, знає в історії нашої культури, а саме ім'я Гулевича й походить від тої Гальки Гулевичівни, дружини мозирського маршала Степана Лозки, що 1615 року записала свій маєток на заснування Бого-явленського монастиря й школи у Києві. І знову за нашою ганебною традицією „землячок“ використовує своє історичне ім'я перед чужинцями для антиукраїнських заяв. Так робили й роблять всі ці Родзінки, Капністи, Шульгини (Василь), Савенки і т. д., повторюючи класичну фразу: „Я сам малорос, але...“

На цьому місці дозволю собі на хвилину залишити пана Гулевича молодшого й згадати його батька, заслуженого російського генерала гвардії, відомого професора колишньої академії російського генерального штабу, що й досі на еміграції займається військовими питаннями. Думаю, що не буду некоректний (це вже історія), коли оповім тут перше й останнє побачення з генералом Гулевичем, таке характеристичне для нашої теми.

Було це 18 років тому, у листопаді сумного 1920 року, по остаточній евакуації України частинами нашої армії. Автор цих рядків зустрічався тоді з покійним вже послом Франклен-Буйоном, головою закордонної комісії парламенту, одним з рідких поважних французьких політичних діячів, що будучи великим і палким французьким патріотом, вважав корисним для

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА, Львів, Кордецького 51.

своєї батьківщини існування української держави. Так ось одного разу у ждальні до кабінету того французького діяча побачив я генерала Гулевича, який прийшов зложити за моїм посередництвом деяким французьким колам цілу політичну декларацію, якої короткий зміст був такий: більшовизм, що тоді переміг, загрожує цілій Росії і спонукує всіх російських патріотів шукати засобів, щоб його знищити. Гулевич переконався, що одним з таких засобів є український національний рух, який, мовляв, є не стільки антиросійський, як антибільшовицький. Тому він бажав би віддати свій військовий досвід українському рухові й через те прохав мене познайомити його саме з Франклен-Буйоном. При цьому, як годиться, генерал Гулевич додав, що він сам „малорос“, згадав, розуміється про Гальку Гулевичівну і не забув підкреслити трафаретно, що завжди захоплювався українськими піснями й „навіть“ в його військових частинах співали такі пісні.

Вислухавши мого розмовця, я завдав йому лише одне питання, але на мій погляд найважливіше: „Гаразд, пане генерале, а що буде, як більшовизм впаде й українці будуть боротися за свою державність проти нової невольницької Росії?“

На це генерал Гулевич чесно відповів, що в такому разі він... збереже „нейтралітет“, бо не вірить в доцільність української самостійності.

Так само одверто й автор цього допису заявив тоді російському генералові українського походження, що не вважає для себе можливим знайомити його з французькими діячами, що

М. Гіноць
Львів, Ринок 14. ПОРУЧАЄ:

КОВАРИ, ПОСТІЛЬ, КОЦИ, МАТЕРАЦИ

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Над море!

Трамвай, автобуси безупинно викидають сотнями нарід перед входом до острівської стації. Усі спинаються, женуть до поїздів, які що десять хвилин несуть що спечену сонцем юрбу до Острів. Сама думка: над море! побуджує увісїх: позбутись спеки міста, поринути в сині, то ізмарагдові безмежжя моря, що живим плесом корчиться і нестерпно блими хвилями, як зубами чіпається берега, гатить у цього щосили й охоплює зіпруді людину з міста й пестить її небагаченими пестошами; синява тремтить і сама скидається до прохолодного плеса.

Ось така настанова: над море! робить людину — звичайно, наче мула, терпеливу на спеку, на сонце — горячкову, роздратовану, нестерпну. Щойно коли рушить поїзд і прохолодний вітер у переверти йде по вагоні, тоді люди стають знову добрі, усміхнені, приятельські, правдиві ближні. Тоді краще оглядаєте ринянок, їх стрункі, трохи повнялі, постаті, у яких бачите расу, гармонію. Їх одяги живі, чепурні, що не знаєш: вони фігуру чи та їх прикрашає, оживляє. Їх зачіски, то „обаріжком“, мов великим короваєм вються довкола голови, то ось усе волосся зіbrane до гори й притримане гребінчиками то нямірочками як у другій половині минулого віку. А все во смаком, із грацією. А ті чорні, ненаситні, як та спалена, спаржена римська Кампанія — очі! Мої приятелі, знайомі, а якими йду до Острів, тіляки знай, що подмокують:

— А, грещь-же їм!...

— Та я гарні-ж бо до біс!...

І справді — як не дуже обезцінює сучасний вік — побачите між цими жінками всі Афродити, які є у... музеях Європи: хоч би й ту найкращу — керенайську. Тут натрапите й на Форнаріну, якої очі, це палкий жар вулкану, а плечі і рещта, що можна бачити в палаті „Фарнезіна“ в Римі, це гими красі. Мимоходом: либонь єдиний правдиво пережитий твір Рафаеля — це Форнаріна!

Море від народу рябіє, кидається, міниться. Гомін такий, що важко тут визнатись — горляють люди, чи казаться море. Хвилі великими бурунами радісно кидаються на людей, що пишуть, іржать, скачуть, регочуться, то иуркуючи діралять стіни високих хвиль.

Роберт Лісовський, побачивши, як ростуть білі коси розгуляної хвилі, кидається з розпростертими раменами, як в обійми коханки, і реве в розкоші. Улас Самчук, як родовитий волиняк, несміло, стримано підсміхається, а коли хвиля зненацька хлосне його, він муткає. Я ще гірше тут виходжу, бо хвиля мене кидає на обі лопатки і лечу на дно. Лісовський гасає тут нічим козак по Чорному Морі. Тут пізнаєте його владу: і морю підступному і тому довіряє.

Пора обіду. Море самітно бється об беріг. А народ — на стільчиках, на лавочках, на ганках кабін розставляє: макарони, м'ясуна, сир, соковиті брескви, чорну каву, а то й вино в що сплеку — і все, підливаючи джерельною водою, споживає. По пляжі несеться гомін вдоволення. А там — у тіні, біля кабін, у пісок зарившись, народ то в карти грає, то дрімає; травить. І так — години дві-три супокою, хроніч, воркотиння молодих.

Лісовський бере фарби, палітру, а я лавку і шукаємо місця. Найшли: видно синяву моря,

три різноколірові парасолі, під якими сидять, то лежать у різноколірових хустинках жінки і грають у карти з молодими парубками; а далі — жовтавий пісок і небо.

— Це буде добре, Роберт!

— Побачимо...

І малює. А я — асистую я тоді 10 часу:

— Роберт! Глянь — як лая!

— Ум-гу!

І оком не кинув у ту сторону кудогі пройшла лая: так поринув у казку колірів. Це не те, що Петрусь Холодний:

— Петре! Он жук!

— Де-де?

І кинув і фарби, і палітру в траву, а сам притьмом кидається за жуком.

Улас Самчук — теж пішов над сам беріг і там сів, розгорнув часослов моря і простору і відмовляє вечерню. Сам і співає. Спів його завжди веселий. Темпо: гопак!

— Бо українська пісня слізливка. Хіба: „Вже біжеше літ двісті“ — каже.

Парадоксальний, як усі люди пера. А вже на політику не зводять із ним розмови! Бо все, що було до 1921. р. — це ні к бісу!

І так на цьому бенкеті сонця, моря, простору, чорних очей, колірів нашого мистецтва і відмовляє і пре сонце в море. Й ми подень проходить і пре сонце в море. Й ми подень проходить і пре сонце в море. Й ми подень проходить і пре сонце в море.

Поїзд стогонить гомоном туги і радости, вітки несе нас до Риму.

Пізна ніч уже. А цикади в Римі ще райдиють і скобочуть небо, що зоряні аж тремтять так хіхоче.

Рим, серпень 1938.

цікавляться українськими справами. На цьому вся справа й скінчилася. Вже тоді, а тепер тим більше, я мав найменше довіри до тих, все одно росіяни чи українці чи навіть французи, які підходили до української справи виключно від своєї ворожості до більшовизму, бо суть української справи не покривається з антибільшовизмом. Вони жили, коли ніякого більшовизму не було, вони — Бог дасть — житиме й тоді, коли від більшовизму залишиться тільки спомин. Від змішання цих двох понять виходить лиш трагічна путаниця. Найкращим доказом на це була доба Гетьманщини 1918 року. Скільки було в нас самостійників, що по правді зовсім не були самостійниками, а лише антибільшовиками! Де вони тепер? Велику більшість їх знайдете між російською еміграцією. Хто не пам'ятає, як Ігор Кістяковський у літі 1918 р. проголосовував на право і ліво свою самостійність? А де він тепер? Заступник голови національного союзу російських журналістів у Парижі і приймаюся, що я червонів самотній у своїй хаті — нас усіх, коли читав, як колишній міністр внутр. справ Української Держави, українець з роду та ще доброго роду, бенкетував оце недавно з приводу ювілею париської чорносотенної газети „Возрождение“, що ненавидить українців та українство. Таких Кістяковських було в нас на сотні, всі вони були ворогами України, а прийняли їх лише через те до свого гурту, що вони були антибільшовиками. Як тільки їм здавалося (в цьому вони гірко помилялися), що більшовизм падає, вони негайно показали своє справжнє обличчя й принесли нам свою „федерацію“, до якої якраз Ігор Кістяковський теж додав свою руку.

Вертаючись до генерала Гулевича, я дійсно не помилявся у своїй оцінці: він спокійно й безтурботно повернувся до своїх друзів російських монархістів українжерів і благословив свого сина в його праці.

III.

Праця молодшого Гулевича від деяких років у Франції головним чином має за завдання поборювати на чужинському ґрунті українські державницькі змагання. Потім, у 1931 році, він видав французьку книжку „Царат і революція“, в якій присвятив великий розділ українській справі. Вся стара бутафорія україножерства там зібрана, так, що сторінками Гулевича був би відволнений і сам славетний Шоголев, колишній київський автор україножерного підручника для царських жандармів. Молодому поколінню читачів „Діла“ нагадаю, що архитвір Шоголева, на якому виховалося ціле покоління жандармів, і на жаль також і російської інтелігенції, називався „Современное украинское движение, как этап южно-русского сепаратизма“ — Київ, 1912). Отже в альбомі праці Гулевича маємо цілий протиукраїнський реквізит з найбільшим (як завжди) аргументом про „німецьку інтригу“ і побічним аргументом про „зрадника“ Грушевського, німецького агента, який „вигадав історію та створив мову-жаргон, змішаний з краєвого діалекту та польських і німецьких слів“.

Реального значення публікація Гулевича при всіх заходах близьких йому кол не мала ніякого. У Франції виходять тисячі книг про закордонні справи (я сам, як журналіст, дістаю у місяць в середньому щось за добрий десяток таких книг); щоб якусь з тих книжок не те що читали, але й у пресі поважно оцінювали, треба, щоб автор мав якесь знане ім'я, або щоб зміст його книжки був дійсно чимось цікавим. Тимчасом ім'я п. Гулевича нікому нічого не каже, а антиукраїнський зміст його праці трохи спізнився. Широкий загал засадничо не читає таких публікацій, а щодо кількох славістів і знавців східно-європейських справ, вони добре вже знають вартість антиукраїнського музею Гулевича. Грішним ділом, автор цього допису був одним із дуже малочисленних публіцистів, що зацікавилися працею Гулевича та присвятили їй кілька „тепліх слів“ у журналі „Монд Слав“, але так мовити з бібліографічного обов'язку. Несмачний вибір у книжці Гулевича проти покійного Грушевського не пошкодив тому, що коли у 1934 році Михайло Сергієвич скінчив своє турбулентне життя у злиднях, завдяки червоним однодумцям Гулевича в українській справі, — в найбільшому славістичному журналі „Монд Слав“ автор цих рядків мав змогу освітлити справедливу життя й діяльність першого голови української держави (число за січень 1935 р.), і та стаття була джерелом для кількох інших французьких заміток про покійного.

Ілько Борщак.

(Кінець буде).

Ратуйте
свої зуби!

Не чекайте аж на зубний камінь розхитає Ваші зуби, бо тоді буде вже пізно! Вже нині почніть боротьбу з каменем регулярним плеканням зубів Кальодонтом! „Два рази денно Кальодонт“ — а будете мати певність, що Ваші зуби будуть здорові. Однак конечно Кальодонт, бо це єдина в краю, паста, яка має успішний в боротьбі з каменем Сульфоріцінолеат.

KALODONT

проти
назубного
камня.

Рідна мова — твердинею нації.

Це було, справді, щось несамолюбне і величне!

Давня, багата, своєрідна мова великого народу була покрита якимсь туманом небуття, переховувалася тільки по кріпацьких селах та по передпокоях, уявляла собою цілком запорошений та забруджений діамант. Але досить було з'явитися генієві, і як від могутнього удару блискавки розвіявся, зник туман; тисячами іскор замигали цей прегарний діамант. Здивувала і поміщиці садиби і петербургські сальони і київські кабінети вчених своєю красою, своєю багатогранністю, милозвучністю українська мова, що збереглася, виростала і розвивалася впродовж віків.

І тільки геній з суто вищою прозорливістю міг сказати ще 100 років тому, за тих часів нічим необмеженого панування Росії над Україною, що не лише це українське слово, українська мова возвеличить досі малих, досі німих рабів, але що ця мова стане „на сторожі кологон“, що вона боронитиме український нарід, його національність, уявляючи собою справжню твердиню проти всіляких наступів з усіх боків.

І як до джерела цілої води кинулися піоніри української етнографії до скарбів української народної мови, витягаючи їх на світ, досліджуючи їх, а талановиті майстри, користуючись ними, творили українську літературу й наукову мову.

Такий раптовий розквіт щойно відродженої української мови, цілком самостійної, цілком ріжної від російської, не міг не звернути на себе уваги Петербурга, завжди підозрілого до тих ніби і „самоотвержених малоросів“.

Треба було викоренити крамолу!

І міністр внутрішніх справ граф Валувєв ніби виконав це доручення. З суто магнатською недбалістю та прихильністю заявивши, що української мови „ніколи не було, нема і не буде“, він ужив для введення в життя цієї своєї тези всіх засобів, доступних цьому міністерству.

Але від вітру гасне тільки невеличкий вогонь, полум'я від вітру розпалюється все більше і більше.

І інстинктивно зрозуміли тодішні українські патріоти, що українська мова фонетично цілком ріжна від інших, сусідніх, мусить мати і цілком ріжне, тільки властиве їй зображення, свій власний правопис. Чимало було спроб створити його: поставляв і правопис Максимовича, і Драгого; поставляв і „Старої Громади“, і Куліша і ріжні інші. Такий „сепаратизм“, зрозуміло, ще більше перелякав російські і зрусифіковані шпиківні кола, і начальник III відділу власної його величності канцелярії, генерал ад'ютант Потапов, що вислужився з неможливих курських шляхтичів.

мусів вжити ще рішучіших заходів, ніж 13 років тому Валувєв. Не дуже і складні були ці заходи: забороняти і забороняти! А професор петербургського університету, так би мовити представник російської інтелігенції, одночасно і начальник головної управи у справах друку, Григорієв, отверто казав, що уряд ніби нічого не має проти „малоросійської мови“ (довелося таки визнати її існування!), а бореться тільки проти сепаратистичного утворення самостійного українського правопису. „Пишіть „романовкою“, (тобто офіційним російським правописом), і ми будемо вам дозволяти всіляку белетристику!“ — казав він. За небезпечне вважалося підірвати три кити, на яких трималася „єдина неподільна“: „ят“, „яри“ і славетний „твердий знак“!

І знову такі штучна гребля може припинити течію тільки слабосилої річки, могутні ж хвилі зривають усі перешкоди. Прорвано, зірвано, знищено всі греблі, всі перешкоди підчас відродження України!...

Та знову москалі закладають греблі, знову вживають заходів урегулювати на свій лад, припинити, замкнути українську течію.

І як один з перших проявів українських зусиль відбудувати знову втрачену політичну суверенність, повстав могутній рух закріпити під окупацією суверенність української мови, рух свідомий того, що з закріпленням рідної мови на національно-наукових підставах, не страши вже будуть усілякі спроби асиміляції і денационалізації. Цей рух перетворився у таку творчу культурну працю, що ледви чи є йому подібна в історії.

Закладав дехто тим українським науковим силам, що вони спокусилися на „лакомство нещасне“. А „лакомство“ це складало „пайок“ з чверть кіла якогось зеленого хліба шодня та іноді трохи напівазгінного шпона. Та і це діставали „штатні“, а численні „позаштатні“ тільки дивилися на це. А працювали разом і „штатні“ і „позаштатні“, працювали без опалу (вибігали на Велику Володимирську погіртіся, бо казали, що на вулиці тепліше ніж по кабінетах та бібліотеках), без освітлення, без теплої одягу, працювали не для нагороди, не для слави (бо невідомо було, чи пощастить видрукувати), працювали тільки для майбутнього батьківщини. Бо знали, що адосконалюючи українську мову по всіх її галузях, що оформивши український правопис, відродили національну українську фразеологію, вони створять те, об що розбіються всі ворожі атаки.

Чи треба перераховувати ті численні славетні налізники, які будуть пишати на мурах майбутнього Українського Пантеону, під якими буде дописано: „згинув за українську культуру“?

І мали вони щастя на власні очі бачити, як жадібно переймає висіди їхньої праці український народ під окупацією, вважаючи це за надійну протитруту від небезпечних газів, що надувалися вже з півночі. І бачили вони, що за справу національної честі вважали і старі, і молоді українці вивчити, знати як найдосконаліше свою мову, свій правопис, свою фразеологію. Це не було бажання зберегти за собою посаду, бо для цього досить було скласти іспит з української мови, щоб дістати посвідку „другого ступня“, але всі хотіли обов'язково мати посвідку „І. ступня“. А пригадати старого Миколу Левинського, що маючи понад 60 років чи не ретельніше за інших ходив на курси українізації, жартуючи: „а всежтаки умру, знаючи свою мову!“ Не було тоді людей, що казали: „Я-ж українець, навіщо мені вчитися української мови?“ Бо всі, хто вважав себе українцем, уважали за свій моральний обов'язок справді знати українську мову.

І були це часи, коли ще боронив українську мову, український правопис, українську фразеологію своїми впливовими плечима старий українець, Микола Скрипник.

Але російський дух не змінився від перенесення столиці з Петербурга до Москви, від зміни трьохколірного прапора на червоний і з незмінною лютістю ішли заходи знищити український національний рух. Розгромлено Скрипниківщину: одні падали, інші відхоплювали прапор, змінювали засоби боротьби, ішли на компроміси, на уступки (ох, як легко виступати в тоді обвинувача проти тих, хто не може боронитися), — ішли на смерть.

Замість правопису року 1927, правопису Скрипника, повстав правопис року 1933 Хвилі, (якого чомусь вважають жидом), але всетаки ще правопис український і тому такий ненависний, страшний для Москви.

Сучасний міністр внутрішніх справ Росії, походження з нижгородських робітників, Ежов, що так само зоологічно ненавидить українство, як і його попередники — представник російської аристократії граф Валуєв, представник дрібної шляхти Потапов і російської інтелігенції Григорієв — та може всетаки розумніший за них, вирішив, що українська мова теоретично мусить існувати, але фактично її мусять ліквідувати самі такі українці шляхом певних реформи, денационалізуючи її, наближаючи цілком до російської, нищучи український правопис, українську фразеологію, ну а в нагороду за це можна українцям покищо залишити літери „і“, „ї“, та „є“. Літеру ж, „г“ вже ліквідували.

І покликали окрему комісію для цього, вже працює вона, вже вирішують різні студерні проекти.

Є прегарна новела Мопасана про те, як учитель француз у французькому Альзасі, що його заохували німці, в останній раз дає лекцію з французької мови учням французам і як діти тільки тоді освідомили собі, як дорога їм, незамінна рідна мова.

Але як ріжняться, як вище стоять своїми рафінованими заходами російські окупанти України з 1938 року від німецьких окупантів Франції з 1871 року.

Нема тепер ніякої заборони провадити навчання українською мовою, — навпаки, воно передбачене законом, але по суті навчатимуть там російської мови подвійно: навчатимуть її російською мовою, навчатимуть і „малоросійським наречієм“. І яка потайна трагедія тих учителів-українців, що знаючи знаменито свою мову, змушені будуть навчати українських дітей цього „наречія“. Очевидно, ніякі атаки ворога не можуть мати цілковитого успіху, українська нація, українська національність — цей сучасний Верде — залишаться непереможеними, не дивлячись на різні локальні успіхи, на захоплення декількох фортів...

Але чи не повинні українці поза межами Світової України відповісти на цю частинну перемогу ворога єдиним фронтом досконалого знання своєї мови, свого правопису, своєї фразеології?

Автор тих рядків не є фільовогом, а проте відчуває, які різниці між т. зв. академічним правописом з 1927 р. (так само недосконалим і „компромисовим“) і теперішнім, що його накидують у Світах. Ось нпр. новий правопис вимагає аживати дієприкметників теперішнього часу на „чий“ та минулого на „ший“ (таке улюблене „бувший“!), а правопис із 1927 р. рішуче доказував, що такі форми чужі українській мові і т. д.

Чи не слід нації, яка майже тисячу років тому ввійшла на шлях культури, покінути з „отаманією“ на мовному фронті і не чекаючи на майбутні можливі реформи в цьому відношенні, створити єдиний, справді консолідаційний фронт рідної мови, ставлячись до цього не як до примусу, а як до справи національної честі!

Могутній поступ української літературної та наукової мови поза межами Світів безумовно підриває всі макіявельські заходи совітських русифікаторів, а проте й по цьому боці бачимо на фронті літературної мови явища, які повинні зникнути.

Гл. Л.

Нові підручники і шкільна лектура.

підручники для вселюдних шкіл:

Осипа Романиківська і Іванна Петрова: МОРЯ	Школа год.
ПЕРША КНИЖЕЧКА. Буняк	1.60
ЧИТАНКА для II класу. VI. справлене видання	2.—
ЧИТАНКА для III класу. VI. справлене видання	2.50
ЧИТАНКА для вищих класів. Нова справл. вид.	2.70
Коєсть Нисілевський: ПІЗНАЙМО УКРАЇНСЬКУ МОВУ. Підручник грамат. знань	1.20
— МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до підручника „Пізнаймо українську мову“	в друку
Дельфіна Гавіана: НАВЧАННЯ ЖИВОЇ ПРИРОДИ для V. класу	1.30
Андрій Ладовецький: НАУКА ПРО МЕРТВУ ПРИРОДУ для V класу	2.10
ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ ШІЛ СЕРЕДНІХ ЗАГАЛЬНО-ОСВІТНІХ:	
Арнольд Фрайліх і Володислав Орліч: МАТЕМАТИКА для I класу	2.80
Микола Мельник: БОТАНІКА. Підручник для II класу	1.30
Юрій Полляський: ПОЗАЄВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНА МОРЕ. Підр. до науки геогр. для III. кл. в друку	
Евгенія Туркевич: СВІТ ХЕМІЇ. Підручник хемії для III класу	2.40
Болеслав Гавецький: СВІТ ФІЗИКИ. Підручник фізики для III класу	1.80
Зенон Храпливий: НАРИС ФІЗИКИ для IV кл. в друку	
Іван Любомірович: ЛАТИНСЬКА ГРАМАТИКА	2.—
ЛЕНТУРИ:	
Тарас Шевченко: КОБЗАР. Вибір поезій для середніх загально-освітніх шкіл з 50 малюнками Т. Шевченка. Приготовив до друку і пояснив В. Калинович	1.20

ЦІНАВА КНИЖКА

Збірка ілюстрованих книжечок з усіх ділянок знання та письменства для молоді

Ч. 1—2 Шевченко Тарас: МАЛИЙ КОБЗАР	1.20
Ч. 3 Бучацький Борис: ЯК МИ ПЕРЕМОГЛИ	0.70
Ч. 4 Ковалисько Іван: МАНДРИВНІ ДНІ. I. ч. В долині Рибниці і Черемошу	1.30
Ч. 5 Ковалисько Іван: МАНДРИВНІ ДНІ. II ч. На полонинах Черногори	1.30
Ч. 6 Боднарчук Андрій: ПРИГОДИ САВИ УХАЧА	0.70
Ч. 8—9 Дрозд Михайло: ПЕРЕМОЖЕЦЬ ОНЕАНУ	1.20
Ч. 11 Вільхівський Іван: ПАН ПРЕЗИДЕНТ ПОЛЬСЬКОЇ РЕЧІПОСПОЛИТОЇ ІГНАТІЙ МОСЦІЦКІ	1.—
Ч. 14 Пятигорська Оксана: МИКОЛА ЛИСЕНКО	0.70
Ч. 7, 10, 12 і 13 в друку. Крім ч. 11 всі інші книжки приготував до друку та пояснив проф. Володимир Калинович.	

порукає

Państwowe Wydawnictwo Xsiąg Szkolnych we Lwowie,

ВУЛ. КУРНОВА 21/22

ту ім. Коменського у Братиславі, ректор політехніки в Празі, ректор високої технічної школи в Брні, ректор високої технічної школи в Пшібрамі, ректор ветеринарії в Брні, ректор високої хліборобської школи в Брні, ректор теологічного факультету Кирила і Методія в Оломуці, декан протестантської теології Гуса в Празі, декан католицької теології в Братиславі, декан протестантської теології в Братиславі та ректор академії мистецтв у Празі.

Очевидна річ, що цю свою книжечку розсилали чеські ректори всім закордонним університетам, визначним ученим, політикам і т. д. Ми з прикрістю підносимо цей скандальний виступ чеських інтелектуалістів супроти української нації, що живе в ЧСР та рішуче протистуємо проти цього. Хочемо теж запитати міродайні кола ЧСР, чи це в інтересі чеської державної раси підбурювати проти себе цілу українську прилидну опінію? Вважаємо, що таким своїм виступом чеські наукові кола дискредитували себе в очах усього українського громадянства в ЧСР та поза його кордонами, представляючи себе як якусь політичну московську експозитуру. Ми цікаві, що сказали чеські пп. професори, коли українські наукові кола за підписами професорів різних університетів перекреслили існування чехів на якійсь великому просторі їх етнографічної землі, або подіб чеському народові накинати національну назву іншої нації?

Цей крок чеських учених піддає під запит наукову вагитість цілої тої їх брошури.

Вже й Мамай Фотографує
Все приладдя в нас купує!
Фотографічна крамниця
„Е-КОМП“ ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 29.
тел. 203-30.

Скандальний вибір чеських професорів.

Праський уряд має тепер дуже багато клопотів з трьома, чи може навіть з чотирма самостійними державами, які грозять розвалити внутрі чехословацьку державу, при чому акція тамошніх німців, маляр і поляків знаходить всебічну моральну підтримку дотичних сусідніх держав, а акція словаків та закарпатських українців має підтримку всіх їх земляків у цілому світі і хоч зводиться до вимоги автономії, проте вдаряє в теперішній устрій держави та систему правління. По-правді, то на одній тільки Закарпатті нема у сучасну хвилину ніякого сепаратистичного українського руху, який бажав би відлучити цю територію від Чехословаччини та прилучити її до якоїсь сусідньої держави. Що більше, можна сміло твердити, що під цим оглядом є одностайна вся українська політична думка, так само, як уся українська політична думка є проти ревізіонізму щодо Чехословаччини.

Тому ми українці маємо право домагатися і від міродайних чеських чинників повної пошани наших національних прав.

В наших руках пропагандивна брошура ректорів чеських високих шкіл, що саме по-

видалася французькою мовою у Празі „Чеські школи в австрійському режимі і німецькі школи в чеському режимі“, в якій чеські ректори вислідуючи всі нації в ЧСР навіть не згадали про існування української меншини. Якомусь першому ліпшому чеському урядовцеві, що пропавить гаупу русифікаційну чи чехізаційну політику на Закарпатті, можна виправдати це його півінтелігентією та коротким політичним розумом, бо ми, навчені досвідом, не маємо загалом до урядовців ЧСР надто високих спеціальних вимог. Інакша справа, коли перед нами тенст підписаний всіми ректорами чеських високих шкіл, які в полемічній брошурі з Німеччиною не признають ніякої української меншини в ЧСР.

Українська меншина названа там російською: nationalite russe. Це підписали: ректор університету Карла IV. у Празі, ректор університету ім. Масарика в Брні, ректор університе-

* Les Ecoles tchéques sous le régime autrichien et les écoles allemandes sous le régime tchécoslovaque par les Recteurs des établissements de l'enseignement supérieur de langue tchécoslovaque. — Prague 1938.

Дійдеш до власного підприємства

постійно складаючи свої ошадности на догідних умовах

У ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14.

(Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського II.

Туреччина розбудовує пристані за англійські гроші.

Турецький часопис „Джумгуріет“ повідомляє, що Туреччина підготовляє програму публичних робіт, що їх виконують коштом англійського кредиту у висоті 10 мільйонів фунтів стерлінгів. Найважливіше місце займає будова портів на Чорному Морі в Чатал-Арзі і Трапезунті. Матеріал до будови доставлять англій-

ські фірми. З цією метою повстало в Лондоні окреме бюро, що вестиме рахунки англійських достав у межах кредиту. Порт у Трапезунті буде важним осередком транзиту між Зах. Європою та Іраном, порт у Чатал-Арзі обслуговуватиме найбільший вуглевий басейн Туреччини Зонгульдак.

Перевозить і магазинує

Меблі, товари

з усіх і до всіх місцевостей краю.

МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива

Г А Р М А

Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

З польської преси.

Вічно перестрашений „ІКЦ“.

„В польській пресі закипіло“ — каже д-р І. Кле у статті п. н. „Після конфіскації пастирського листа митрополита Шептицького“ у краківському „Ілюстрованім Кур'єрі Подземнім“ (ч. 37 з 28-го серпня ц. р.) — і підкреслює, що далі триває дискусія, в якій бере участь ціла польська й українська преса. І на свій запит: „в чому річ“ відповідає:

„Оце українські впливи вдираються завдяки підтримці деяких попів, переконаних націоналістів, на терен православної Церкви!“

„Про цей факт, як і про політику греко-католицької Церкви, ми не раз вже мали нагоду аляривувати. Цей загрозливий прояв на терені православної Церкви, досі львівської — це новий факт, що дуже затривожує. Бо прихильники „Великої України“ хочуть розтягнути свої впливи навіть на Холмщині (!) та в значній частині люблинського воєводства!! (знаки оклику — ІКЦ). На тій самій Холмщині, що в нашій історії записала най-

кращу карту мучеництва і зв'язку з римським Костелом і польщиною. Провокація і явна протидержавна робота дійшла до того, що польська влада рішила нарешті покласти край поширюваній українській агітації.

„Отже заряджено ліквідацію 130 нелегальних домів молитви, що їх вели попи, переконані прихильники українського сепаратизму, що підпадали свідомо чи несвідомо також акції, яку вели комуністи.

„Ціль тих церков була тимбільш неясна, що на тому самому терені існують легальні парохії, що цілковито заспокоюють потреби людности.

„Рішення адміністраційної влади, що ліквідувала зайві церкви і на жаль осередки і шупальця державного сепаратизму, стало ще більш зрозуміле після пастирського листа митрополита Шептицького (!), що його — як це ми вже повідомляли — сконфіскували.

„Цей лист, голос зі св. Юра, який не раз дав доказ свого ставовища супроти польщини, займється м. ін. саме справою православних церков. Загадочною стає ситуація, в якій достойник католицької Церкви займається обороною інтересів православ'я“

Цю загадку, на думку ікшівського автора, розяснює опінія української преси, що — як д-рові І. Кле видається — „зраджує незвичайне схвилювання“. А те схвилювання походить нібито з того, що „українці рахували“, що пастирський лист митрополита „пройде цензуру завдяки неувазі адміністраційного чинника“.

„Звідти схвилювання і нечуване обурення українського часопису під адресою спліткарів та балакунів, „які вміли вкратитися навіть в найближче оточення нашого князя Церкви, що має довіри до людей“. Балакунів каже український часопис п'ятувати назвою „зрадників народу“.

„І оце випадає запитатися: якби то надії покладали галицькі українці з „князем Церкви“ на чолі, в тих збуреннях і нелегально втримуваних домів молитви православної схиэми (!), коли український часопис уживає слова „зрадники“. Ця щирість у зв'язку з неймовірною іритацією української преси, якої зразок ми навели, ще зрозуміліша на іншому тлі.

„Бо як пише „Гонець Варшавський“, українські діячі з послом Бараном внесли в сеймі кілька інтерпеляцій у справі церков. Вони вказували недвозначно, що українці хочуть з судо державної проблеми, отже з відношення Річипосполитої Польської до православної Церкви — засіб до розігору для своїх іредентистичних цілей. Посол Баран був також у православної митрополита Діонісія як і у митрополита Шептицького та предкладав їм мабуть „відповідну“ точку погляду. Як це виглядало — знаємо з конфіскації. Бо у висліді тих інтервенцій появилася пастирський лист, що його, як спертого на фальшивих і тенденційних фактах — сконфіскували.

У перехідний час життя правдивої пророцтва гірша вода Францішка Йосифа є віддана випробуванням домашнім засобом. Вона усуває багато повстань змія, які можуть виникати у різних відтинках нормального проводу. Спитайте Вашого лікаря.

„З освітлення тих фактів і широкої пресоюї дискусії очевидно, що під плащиком оборони православ'я (на якій підставі?) українські провідники старими й випробуваними методами намагалися вести власну агітацію. Небезпека була тим більша, що захоплення у свої руки Церкви на Сході — це

З двох суперниць

завсідги виграє та

що у неї помічником незвичайний український

КРЕМ „МЕРІДА“

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 24.

ІВАН МОЙСЯК.

На посаді.

Вдолину, вдолину, наче в глибоку миску я сходив в родинне село Василя Стефаника. По дорозі зайшов до філії кооперативи. Крамар — мій знайомий. Я сказав йому про мою місію. Аж кляско мені зробилось від його скислої мінли. Я негайно попрощався і за кілька хвилин опинився в кооперативі. Тут довідався, що справник десь недалеко сидить.

Справник складав лабуду. Привітались, розбалакалися: згода, він тільки підопре кількома дрючками скірту й може йти. Тітчин годинник виказував полудень.

— От тобі й урядування! От тобі й економія часу!

Незабаром ми вже виписували довжиників. Не знаю, чи дурнуватий тишися так царівною, як я тою роботою. Ше хвилини і ми рушили в село зо списом руйнівців усенароднього добра. Були там різні суми: і 10, і 20, і 50 сотиків, і 5 і 10 ба навіть 50 золотих.

Почалось „хожденіє по мукам...“

— Василю! Аді за довгами. Цей пан прийшов аж з Ревізійного Союзу. Будуть подавати.

— Я дам, казав що дам — то дам; сьогодні ввечір принесу — таке перший довжиник.

(Я вже складав промову: „Не відаємо довгів — собі шкодимо, бо підкопуємо нашу кооперацию, нашу охорону перед визиском, ми ни-

шимо тимсамим єдину здорову клітину нашого недержавного організму, ми...“)

— Але уважай! — перебив мою німу промову справник. Нахаба!

— Не бітеси! Зайшли на порожнє подвір'я — тільки хата прищулилась.

Справник нашвидкуруч подавав інформації (я покинував головою, як шеф ад'ютантові).

— Це ще П чоловік набрав — він поїхав до Канади, а вона ціпка, не хоче віддавати. Треба тиснути.

— Ви, вуїно, щось вини в кооперативі. Вуїна перестала складати змолочені сніпки в недокиченій убікації!

— Я ни дам ні грошя! Ни браласи ті й віддавати ни буду. Аби був си затратна, де поїхав! (Це вона так про чоловіка широко згадувала).

— Ах цей пан... Ходімо!

Здивувався, що я так у рукавичках хотів би діло робити...

Дряпалась угору до шева. По дорозі спинилась перед воротами 50-сотикового довжиника. Він акуратно знаав сонішничина — жіночка-ж дружино йому помагала.

— Вуїку, ви вини в кооперативі щось 50 сотиків.

Обернувшись до нас суха, висока постать. Обличчя таке, як малюють на денатурній етикеті

Подвірячко аж душитись під напором двох великих господарств обабіч...

— Знаю, що винен. Злотника вже віддав, а 50 ші си лишило...

— Давайте, вуїку і решту, аді цей пан...

— Ни маю, ті й ни дам!

— Не мусите давати гроші! — ми беремо і збіжжя по ринковій ціні.

— В мене сили на печі четверо дітей на збіжжя кандидат. А подруге, де в мене збіжжя?

— То дайте нам цього сонішничку! Ахурат два кіла треба!

— Сонішничку?!. — і обличчя подібне до малюнка на денатурній етикеті, заворушилось, байдо підсміхнулось, показуючи чорні зуби. — Сонішничку?!. — ще раз з недовіржм перепитав.

— Так, два кіла.

— Навіть ни говоріт! Де я даю змежи дітей сонішник!.

— А це ніби багато?

— Гее... (знову байдий усміх).

— То ліпше вам титатись по судах?

— Де я даю сонішник? Він леда диния піде угору!

— І що ви стратите на двох кілах?

— Відчепітсь від мене!

Ми йому обіцявали, що його сонішник не будемо продавати, що він коли схоче викупить його за 50 сот. Піді тільки про те, щоб його довг формально ліквідувати. Він майже не слухав, розміяно підсміхався, показуючи чорні зуби.

(Докінчення буде).

нечувано важне знаряддя з державного становища. Тому добре сталося, що польський уряд рішився покласти край загрозливій для цілої держави діяльності".

„ІКЦ“ тільки дивується, як могли знайтися польські часописи, що протиставилися тим заарядженням.

„Воно тим дивніше, що справа ліквідації зайвих церков у Люблінщині тиньється не віднині. Це ніяка несподіванка. Балачки йшли вже від кількох місяців. Про незвичайно дразливе рішення був повідомлений польський єпископат. Все устійсно між урядом, польським єпископатом і папським нунцієм у Варшаві. Силою факту мусів знати про те, як член єпископату і митрополит

Шептицький. Отже заарядження було сперте на річевих передписках і відоме Костелові. Конфіскація листа була вже тільки конвенцією цього факту. Не допоможе тут покликуватися на згідну з нашою культурою релігійну толеранцію“.

І далі мова про те, що та польська релігійна толеранція була за велика і шкодила інтересам держави і висновок, що справжня толеранція не може бути суперечна з інтересом держави і добре сталося, що уряд раз перестав бути толерантний та рішився на кроки згідні з державною рацією. А під адресою польської преси, що виступила проти згаданого заарядження уряду, д-р І. Кле має таку відповідь: „Не час жалувати рож, коли горять ліси“.

Міське Кредитове Товариство у Львові

Львів, ул. Галицька ч. 21, телефон 276-03 і 208-96

дає власникам міських мурованих нерухоможностей, положених у містах і містечках Схід. Галичини довгоречинцеві г потечні позички

на цілі добровільної конверсії приватних зобов'язань, перебудови або ремонту, закладання водотягових інсталяцій і под. та перепроводжує конверсію вірительностей комунальних кас ошадностей на емісійні позички.

Ендеки затушовують свій вискок.

„Гонец Варшавський“, якого нечуваний напад на митрополита Шептицького занотували ми в передостанньому числі „Діла“, в числі з 7-го серпня ц. р. (ч. 234) передруковуючи відому нашим читачам з попереднього числа „Діла“ статтю Цата з виленського „Слова“, дав такий вступ:

„Конфіскація пастирського листа митрополита Шептицького відбилася голосним відгомном в громадянстві і пресі. Важко ближче писати про цю справу, коли не знається самого змісту листа і не знається, як виглядали події на Холмщині. Є на всякий випадок проблема, яку треба в якийсь спосіб поладити“.

Цю зміну замітив і підкреслив „Час“, який гостро осудив був напад „Гоньця Варшавського“ на митрополита Шептицького. Зацітувавши наведений вгорі уступ „Гоньця“ — „Час“ пише:

„Це вже інший тон ніж кілька днів тому. Наука не пішла в ліс. Вражає тільки, що „Гонец“ пише, що не знає змісту листа митрополита Шептицького. Якже він міг з цим листом полемізувати, і передусім подавати його зміст? Дивний це якийсь і дуже карколомний зворот. Якраз у стилі „Гоньця“.

Ділом ушануйте пам'ять тих, що своїм зусланням та терпінням поставили нас у ряд націй.

ВЛАСНОГО ВИРОВУ!

КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ

готові простирали — пошевки — коперти. — Полотна — ручники — коци — капи — фіранки — Хідники

А. Петрушевський

Львів
Галицька 20.
тел. 213-33

Здоровий інстинкт польського громадянства.

В огляді преси „Час“ (ч. 234 з 27-го серпня ц. р.) обговорюючи статтю виленського „Слова“ п. н. „Чекаємо на єнуціяції римо-католицького єпископату Польщі“ пише:

„Здоровий інстинкт польського громадянства не загинув. Від часу до часу дає про себе знати. Остерігає перед помилками. Проявом цього інстинкту є щораз живіша реакція, яка будиться в опінії проти акції, що її ведуть в Люблінщині, акції яка має офіційну назву „ліквідації зайвих православних

об'єктів“. Тієї реакції не можуть заглушити ніякі придушування, ніякі — такі в останніх днях часті — конфіскації“.

І далі „Час“ наводить частину статті Цата і додає:

„Ми далекі від того, щоб давати єпископатові якісь ради. Але хіба можна нам ствердити, що єнуціяція єпископату у справі протицерковної акції вплинула би без сумніву заспокоїливо на католицьку опінію“.

Знаменна відозва до судетських німців.

Начальний комітет судетських німців у Празі видав знаменний комунікат. Комітет заявляє в комунікаті, що марксистські противники вели послідовно діяльність, щоб викликати фальшиві переконання в чужинних обсерваторів, що судето-німецький рух має противників, адекватних до виступу як політичний чинник користуючись силою. Тому комунікат залишає судетським німцям повну свободу у справі протидії. Одночасно комітет відкликає дотеперішні інструкції, що наказували виречення навіть оправданої законної оборони. Комітет доручує зберігати умовини і межі суверенної оборони та звертається з покликом до правників, щоб опрацювали відповідні акції.

Цей комунікат чеська влада сконфіскувала мотивуючи тим, що його поява нічим не оправдана, бо влада запевняє громадянам удержання ладу легальними засобами.

Прем. Годжа відбув у п'ятницю 26. п. м. пополудні нараду з представниками судето-німецької партії, опісля розмову з французьким послом у Празі Ле ля Кроа.

Крім того лорд Рансімен відбув нараду з англійським послом Ньютоном. У п'ятницю відбулося у Празі засідання парламентарного комітету шістьох у присутності прем. Годжі. На цьому засіданні пос. Майснер склав звіт з праці комітету шістьох з членами місці лорда Рансімена над конституцією Чехословаччини. Кружляють поголоски, що меншинева реформа буде спиратися на системі меншиневих округів, що її прийнято в 1920 р. Однак тому, що словацькі автономісти виступали проти цієї системи, її скасовано в 1927 р. за ціну приступлення словацьких автономістів до урядової коаліції. Тепер задумують перевести самоуправну реформу саме на основі постанов у справі системи груп.

ДЕМАРШ НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ?

Чеська преса пише, що німецький уряд виступив у кількох європейських столицях з демаршем у справі Чехословаччини підкреслюючи, що бажає мирного поладнання судетської справи, але на випадок дальшого загання в переговорах буде змушений здійснити домагання Генерала всіма силами. Своєю підтримку судетським німцям Берлін не вважатиме нападом на Чехословаччину. Згаданий демарш зробив німецький уряд теж у Москві, зате поминув Париж. Літвінов відповів німецькому амбасадорові, що СССР стане в обороні Чехословаччини.

„Манчестер Гардіан“ пише, що в Лондоні не мають надії на порозуміння між судетськими німцями і чеським урядом на дотеперішніх основах, бо їх годі зі собою погодити. Однак справа не є — на думку Лондону — зовсім безнадійна і розв'язка хоч трудна, але можлива. Чеський уряд не хоче дати автономії на територіальних основах. Можливо, що уряд муситиме уступити, але обмежить її застереженнями у справі оборони, поліції і фінансів. Це викличе спротив судетських німців. Тому в Лондоні переконали, що теперішній імпульс не може довше тривати.

ПРИЗНАННЯ

Вл. П. Павликові Миколи, позолотареві в товчів. Церковний Комітет в Угорську, отрийського Демаршу, складає отрим шире припознання і подяку п. Миколи Павликові, позолотареві за позолочення іконостасу в церкві в Угорську. Роботу виконали Ви солідно, гарно й артистично, так що вповні можемо Вашу працю поручати всім Вл. о. Парохам і Хв. Церковним Комітетам.

Угорсько, дня 20. серпня 1938 р.

о. Антін Флент, парох.

Церковні провізори:
Василь Мартинишин, Дмитро Білецький, Михайло Нурило, Олена Тимуш.

Справа площі „Сокола-Батька“

З цілого краю і заграниці беззастанно напливають запити, як виглядає справа з площі Сокола-Батька. Масовий наплив запитів-писем свідчить, що українське громадянство ані на хвилину не перестає журитись справою вивласнення Українського Городу. Не маючи змоги відповісти всім листовно, подаємо, що після першої розправи, яка відбулася 14. липня ц. р. у львівському Магістраті, до цієї пори не зайшли ніякі зміни. Як відомо, речники війська, воевідства і магістрату заявили на цій розправі, що площа Сокола-Батька потрібна для вищих цілей оборонности держави і визначили приспротиві правного заступника власників площі — окрему оціночну комісію, яка має прийти на другу розправу з готовою оцінкою вартості площі.

Покищо „Українським і ородом“ завідує надальше Старшина С.-Б., а на площі відбуваються дальше спортові змагання та імпрези наших товариств.

З хвилиною, якби мала наступити якась зміна в справі дальшої вивласневої процедури, поділимося негайно всіми відомостями з нашим громадянством.

Комітет акупна українського Городу при С.-Б.

—о—

Відкриття нової купецької гімназії.

Кружок Рідної Школи ім. М. Шашкевича в Станиславові одержав концесію вести 4-літню коєдукаційну купецьку гімназію в шк. році 1938-39. Ця школа має для цілої станиславської округи, ба навіть для сусідніх повітів тернопільського воевідства надзвичайно велике значіння, бо це одинока на цій області українська школа того типу, а друга в краю. Вона має вишкодити й виховати нові кадри фахових робітників, купців і кооператорів, бо має кооперативний напрям (спеціалізація в IV. класі).

Не сумніваємось, що громадянство, розуміючи нагу фахової освіти для своїх дітей (хлопців і дівчат) в теперішніх обставинах, радо запише їх до гімназії. До вступного іспиту, що відбудеться в днях 3. і 6. вересня 1938 р., можуть приступити учні (ниці), що скінчать в цьому календарному році 13 рік життя, а не переступили 17. року життя. До прохання треба долучити метрику уродження, останню шк. свідоцтво і посвідку щиплення віспи. При вступному іспиті внояти, як і в загально-освітніх гімназіях.

Шкільна оплата місячно 25 зол., одначе бідні і здібні учні одержать знижку.

Зголошення треба вносити до дирекції купецької гімназії в Станиславові, вул. Писарського (Липова) 82.

вже у такому більш-менше вигляді, як воно мало пізніше зазвучати у фільмі. Міся, які з будьяких причин не задовольняли нас на 100 відсотків, треба було „перезняти“ ще раз. Щойно тоді ми відітхнули: вся музична знімка, себто й вся музична частина фільму була без закиду. Навіть більше: інженіри „від звуку“, і лабораторія ствердили, що аваживши скільки і трудність знятої музики — все вдалося найкраще.

Вже підчас тої першої частини праці над фільмом, йшла підготовка до другої, до самих вже знімок. Побіч таких робіт як шиття костюмів, приготування перук, рисування плянів потрібних будівель, свою головну увагу дирекція звернула на те, щоб підшукати відповідну „околицю“, на тлі якої могли б відбуватися знімки „Запорожця“. І Дунай був потрібний, і краєвид, який виглядав би цілком як наш запорізький...

Студентські однострої і плащі

у величезній виборі на складі

у ШАПІРІ вул. Личаківська 1.

Врешті найшли і краєвид. на посілости манастиря Бенедиктинів у степі Нью Джерсі (вона зветься мальовничо „Мала Квітка“), яких 60 миль від Нью Йорку. На великому, кількадесятиморговому просторі, положеному дуже вигідно, бо у стороні від головного гостинця, було все потрібне: озеро, яке у фільмі мабуть ніхто не відріжнить від „справжнього“ Дунаю, і горби і девади (все в зелені, все повне дерев, трави, квітів. Серед цієї зелені стануло незабаром кільканадцять українських хатин, з солом'яними стріхами, з плотами, на яких стирчали горшки та з мальвами під вікнами... Там виділи бані сільської церкви з трьохраменними хрестами; тут знову маєстатично оберталося вітрило млина... Тільки таблиці на всіх стежках, які вели до цього українського села під боком Нью Йорку, а на яких грізні слова: „Входити суворо заборонено! Приватна власність!“ і т. ін. відрашували цікавих — тільки вони розбидали людолю...

В половині липня усе було готове до знімок і всі ми вийшли на терен, де вони мали відбуватися. „Літальня фляуер“ („мала квітка“) віддалений яких десять хвилин їзди авто від містечка Нютон; в цьому містечку найшла й приміщення вся наша фільмова експедиція, розмістившись у двох місцевих готелях та у всіх вітальних кімнатах, які повинаймали по приватних домах. Усіх осіб було більш-менш сотня; в цьому поверху 20 осіб т. зв. технічної еліти: камерамени, електротехніки, костюмери... — усі спеціалісти з великого фільмового підприємства Фокса. Було з сорок дівчат і хлопців з Канади, які мали брати участь в масових сценах, головню у танках. „На фармі“, як називали терен знімок, кілька господарів „журилося“ прохарчуванням усіх; в окремо побудованій кухні варили весь день, а в одній з хат, за довгим столом сідали всі — на кілька „амінів“ до сніданку, обіду й вечері. Головна „зірка“ фільму сідала поруч простого робітника, директори фільму чи головний режисер побіч молодих дівчаток-статисток. Та не жваваючи на ці „сусільні“ ріжничі, всі мали однаково вовчий апетит та однаково скоро проковтували страву, щоб бігти назад до праці.

Праця починалася раненько — а найскоріше для Одарки — Марії Сокіл і Караса — Швеця. Вже в год. 6-й з ранку за ними приїздило авто і відвозило їх „на фарму“. Прокотувши сніданок, в 6.30 вони сиділи вже перед дзеркалами, під руками „мейк-ап-менів“ (характеризаторів) і вставляли вперед цих зеркал і зціл цих рук рівно після двох годин. За той час віддалилися техніки і електромонтери і з спеціальних авт вивантажували апарати, камери, електричні кабелі, мікрофони і десятки приладів, потрібних при знімках.

Знімки починалися в 9-й і тяглися, з одногодинною перервою на обід, до 5.30 веч. Вони вимагали від акторів не тільки незвичайно напруженої уваги, зосередження всього свого таланту та знання, але й великої фізичної витривалості. Самі приготування до знімки кожної окремої сценки тривають часом по дві години, підчас яких актори, заняті у цій сцені, мусіли стояти на одному місці під огнистим промінням липнєвого американського сонця (пересічна температура у липні в Нью Йорку 50 ступнів), або коли знімка відбувалася підчас хмарного дня або у закритому

приміщенні, під неменш докучливою гарячою кількадесяти рефлекторів.

Усі ці довгі та виснажливі для нервів приготування мають на меті одне: добути якнайкращу фотографію, а ця знову залежна від відповідного освітлення та спеціальних ефектів. Тимто бувало, що сцену, якої фактично знімка тривала 2—3 хвилини, приготування часом 2—3 години — в „поті чола“ артистів, у буквальному розумінні цих слів! Та тут підіти не вільно, бо це відрізує псує картину в камері і самому не вільно обтерти піт з чола, щоб не поспувати характеристичі! При всіх сценах присутній „мейк-ап-мен“ з цілою своєю альхемічною кухнею десятків пляшок, тубок і pudeлок. Це його завдання усувати найменші ознаки перевтоми на лиці артистів, чи там видно піт чи щось інше.

Дуже трудні для знімок є сцени музичні, себто ті, де акція йде підчас співу. Їх музика вже знята — тепер артисти чують себе самих (бо вони самі вже підчас музичних знімок „наспівали“ свої пісні) на грамофоні, поставленому тут таки, та підчас акції, підчас самої гри мусять якнайточніше пристосовувати рухи губ до рухів, які вони робили підчас наспівування пісні. Одним словом: коли на фільмі бачимо, як артист співає, то відійсности є це оманна, бо пісню „зняли“ вже передтим, а тепер артист тільки „адає“, що співає. При фільмуванні показується, як трудно цілком точно скопіти всі нюанси пісень, наспіваних самим собою, передовсім, коли в них є деякі довільности темпа, фермати, тощо.

Підчас 10-ти денних знімок „на фармі“ (після яких артисти, приїхавши домів коло 8-ої веч., ледви мали ще сили на купіль і негайно клялись спати) погода була дуже несприятлива. Майже безупину лив дощ, мов з відра, а знімок не можна було відкладати, бо й ми з дружиною мусіли в означеному речинні відіхати і ввесь технічний склад був заангажований тижнево, отже кожний заганий день приніс би величезні матеріальні втрати. На щастя, до деякої міри приготовлено забезпечення на випадок непогоди: вибудували величезне шатро, покрите непромакальним матеріалом, а під цим шатром поставили ідентичні хати, як ті, перед якими чи побіч яких мали відбуватися сцени Одарки. (До речі: всі ці 10 днів знімок були присвячені виключно сценам, в яких брала участь Одарка). Завдяки тому праця не вгавала навіть підчас справді гураганного дощу, дарма, що всі працювали тоді з найбільшою посвятою, вимазані болотом від стіп до голови, перемерзли і до краю поденервовані. Оглядаючи готову фільму, ніхто й не догадується, що прегарні сцени Одарки підчас Зелених Свят або ввесь дует Одарки й Караса „На туркинях оженюся“ знімались підчас зливи, яка в степі Нью-Джерсі поперевертала хати і наробила величезної шкоди! Тимпаче ніхто не пізнає, що кругом хати, яка у фільмі залита сонцем, прибрана у святочну зелені з пишню вбраною й радісно усмішеною Одаркою серед неї — що кругом, у двометровій віддалі було болото по кістки, а над камерою розвішено парасоло!

Щодня після закінчення знімок спеціальний післанець відвозив до Нью-Йорку до лабораторії накручені цього дня фільми. А за два дні ми оглядали їх вночі в єдиному місцевому кіні, після закінчення останньої програми, де їх нам спеціально висвітлювали.

25-го липня, пізнім вечором закінчили накручувати останні сцени Одарки. Були це сцени в Карасем і висланниками із Січі, котрі приїжджають на конях по Караса, щоб разом з ним іти в посли до цариці Катерини (Доречі: у фільмі будуть і сцени на дворі Катерини). Одарка приймає гостей з Січі і шукаючи за Карасем, находити його у сні під копицею сіна. Під відро холодної води пробуджує Караса. Білий Швець! Добрих кілька відер води він почує на собі із рук своєї темпераментної жіночки, поки ця сцена була готова до знімки!

Цьогож дня опівночі були ми в Нью-Йорку, а на другий — уже на океані.

Саме в цих днях, коли пишу ці рядки, „на фармі“ Малої Квітки в Нью Джерсі йде дальша гарячкова праця над накручуванням фільму, яка після кількатижневої праці в лабораторіях, де її ріжуть, клеють, узгіднюють з музикою і т. ін., де в листопаді повинна повинитися на екранах. Через море й тисячі миль, які літають нас тепер від наших товаришів праці пересилаємо їм усім і дирекції підприємства ширі побажання: якнайуспішніше закінчити ту фільму, яка як сподіваємося, чинило заважити на дальшому розвитку української фільмової продукції за океаном.

Антін Рудницький.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Середа, 29 (17) серпня 1888.

УКРІПЛЮЮТЬ ЛІНІЮ ДНІСТРА.

В Камінці Подільським перебуває тепер військова комісія під проводом полковника Верландера, яка має розслідувати на місці плян укріплень цілої наддністриської лінії, виготовлений ще 1872 р. ген. Темлером. Цей плян мають переробити і предложити цареві на затвердження. Незадовго мають початися всі роботи коло цих укріплень і скінчитися до літа найближчого року.

РУМУНСЬКІ МАНЕВРИ.

Загальну увагу звертають тепер на себе маневри в Румунії під Ботушанами. Румунська армія взяла собі за задачу до цих маневрів принуждення, що російська армія стараться переперти перехід через Прут, а румунська армія має до того не допустити.

НІСПОКІЯ У БОЛГАРІЇ.

Від якогось часу стали ватаги розбійників в Болгарії непокоїти вже не тільки пограничні міста, але перенесли навіть свою діяльність до самої столиці, до Софії. Як пише „Ревю де ль'Орієнт“, ці ватаги мають політичне значіння і вони хочуть дати доказ, що в Болгарії все-ж панує анархія і тому вибрали тереном своєї діяльності саму столицю, де непокоїть навіть заграничних дипломатичних агентів. Так нпр. напало недавно кількох розбійників на дім сербського консула Данича, але їх прогнали завчасу. Непро австро-мадлярського консулату теж арештували якихсь підозрілих людей.

Довіря загалу

здобули

мясні вироби „Центросоюзу“

ПРОДАЮТЬ КРАМНИЦІ:

Ринок	2.
Личаківська	150.
На Байках	8.
Софії	8 а.
Кентшинського	21.
Зближенича	2.
Жовківська	175.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ У ВАРШАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Прохання на всі відділи варшавського університету слід складати від 3.—15. вересня особисто, вплачуючи раніше у квестурі 10 зол. мінім. оплати та 4 зол. за лікарські оглядки. До прохання слід долучити: 1) матуральне свідоцтво в оригіналі, 2) метрику народження в оригіналі, 3) життєпис, 4) 5 фотографій (змір 37×52) з власноручним підписом, 5) свідоцтво моральности (не торкається це кандидатів, що не мали перерви у студіях), 6) військовий документ, 7) свідоцтво за 6 клас з латинської мови, якщо нема на матуральнім свідоцтві ступня (для кандидатів на лік. і фарм.), 8) хвіст з оплати лікарських оглядин, 9) точно вивопнену ідентифікаційну карту, яку одержується по оплаті маніпуляційної оплати. Кандидати, що перебігаються з іншої школи, мусять долучити свідоцтво відходу.

Кандидати на відділи: лікарський, фармацевтичний, ветеринарний і на хемію мат-прир. відділу, здають вступний кваліфікаційний іспит, що складається з опрацювання природничих тем, передання змісту викладу чи наукової фільми, відповідей на „тести“, себто питання з хемії, фізики, природи, історії, географії та перекладу уривку з чужої мови (нім., франц. чи англ.). Про речинець іспиту буде окреме повідомлення. За іспит платиться коло 20 зол.

Про прийняття на матем.-прир. відділі і право рішає конкурс матур. Лікарські оглядки відбуваються у кінці вересня. Прийняті кандидати платять вписове 30 зол. Річна оплата, платна у трьох ратах, 200 зол.

Кандидати на відділи, де відбуваються конкурсні іспити, повинні доконче повідомити Управу У. С. Г. у Варшаві про вношення своїх прохань, щоб дати змогу поробити відповідні заходи для їх позитивного пологодження. Адреса Громади: Варшава 1, скр. почт. 625, домішка при вул. Добрий 53, м. 21. Товаришки (ші), які приїждять до Варшави, можуть знайти тимчасове пристановище в домішці Громади.

Управа У. С. Г. у Варшаві.

Тільки освіта й виховання забезпечать майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти“!

Батьки і діти під Прапор „Просвіти“

Пересторога Даладіє Франції.

З Парижа повідомляють, що вчорашній день приніс вияснення ситуації у розгрівці між прем'єром Даладіє та крайньою лівицею й генеральною конфедерацією праці.

Хіа пілоденних нарад парламентарних клубів радикальної партії, соціалістів, комуністів і кінці комісії порозуміння лівиці, потвердив лиш поважний успіх прем. Даладіє, який не зважаючи на зорганізовані наступні, зовсім піддержав свій погляд.

Незвичайно цікаві були наради радикального клубу, якого учасники розійшлися під вражінням дуже сильного виступу прем'єра.

ДАЛАДІЄ НЕУСТУПЧИВИЙ.

Прем'єр Даладіє підтримав уповні зміст своєї недільної декларації та заявив, що не відступить навіть „на міліметр“. На скріплення своїх слів зацитував він заяву секретаря ген. конфедерації праці, який 15. червня ц. р. заявив, що якщо інші держави не приймуть 40-годинного тижня праці, то Франція не зможе видержати цієї системи праці. При тому прем'єр навіч теж заяву соціалістичного міністра внутр. справ Дармоа, що якщо не приїде збільшення французької продукції, то робітнича класа не зможе вдержати своїх суспільних надбань.

Відтак прем'єр Даладіє опрокинув ще заміт металівців, що противяться збільшенню часу праці виключно з причини безробіття в цій ділянці, запалуючи, що більшість із зареєстрованих безробітних взагалі не надається до ніякої праці.

Свою промову закінчив Даладіє пересторогою для французького парламентаризму перед „помилками“, які довели до погуби ваймарську республіку“.

Парламентарний клуб радикалів висловив прем'єрові спос довіри, доручуючи своему представникові спротивитися всім внескам лівиці, які могли би чимнебудь нарушити політику уряду.

ДЕЛЕГАЦІЯ ЛІВИЦІ В ПРЕМ'ЄРА.

На засланні порозуміння лівиці пішли на компроміс і рішили вислати до прем'єра окрему делегацію за виясненнями.

Прем'єр Даладіє відповів, що не має найменшого заміру нарушити обов'язуючі закони, однак він рішений заповнити відповідні умовини праці французькому промислові, потріб-

УКРАЇНЬСЬКА ЩАДНИЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ

С Д И Н А

Українська Каса Ощадности з правом пупілярности приймає ощадностеві вкладки і уділяє кредити на найдогодніших умовинах.

ЧЕК. КОНТО 144755.

ТЕЛ. 1207.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В БАРІ.

Пригашені світла, притишена музика, на середині салі крутяться в танку пари. Час до часу паде на них сніп колірового світла рефлекторів і тоді мигтять барвисті сукині тансерок, то як луска екзотичного вужа, то як крила казкових метеликів. Тансери у чорних фраках мов ворони серед колібрів. Довкола „току“ при столиках публіка, дивиться на других, показує себе, тікає від будня, шукає забуття, хоче згубити якнайбільше смутку, а стратити якнайменше грошей. Минулися часи, коли в барах стріляли корки від шампанів, плили заграничні лікери. Дідич з далекої провінції, промисловець з великого шляху, обидва з грубими портмонеями — це все давно забуті типи. Нинішня публіка — це „мала чорна“ і десь-не-десь „малий коняк“. Нема причин забути, бо нема за що. Якби не пригашені світла, не притишена музика і гра колірових рефлекторів, то й буденні скорби вилізали б з під стола як миші. А так:

„Шовковий погляд твоїх віч
Загоює черешні рани...“

Розміряє танго снується по салі як „бабине літо“; обмотує золотим павутинням столики.

„Без тебе з в грудях темна ніч
З Тобою — сонечко весняне...“

На зимно ніхто не вірить у ту цілу історію, на розум — смішині, наївні слова, але тут ніхто не бере на зимно ні на розум. Сприймає вухом і пускає просто до серця в найбільш безкритичну комірку, бо — кожному з тим добре.

Коли починається танець — перші виступають так звані „фортанцерки“ і „фортанцери“. Вони обов'язані: коли порожно — робити публіку, коли повно — робити настрій.

Ось одна пара почала танго. Вона ставна молоді красуня, він смаглявий молодий хлопець із чорним як вугіль луком брів. Ритмічним рухом плывуть по салі, професійно всіміхнені, приписово задивлені в себе. Кожному може здава-

тися, що цілу душу вложили в ноги, а ціле серце в очі. Так мусить у їх фаху бути, хочби вже мали нині за собою п'ять кілометрів танга, і з десять кілометрів різних фоксів.

Коліровий рефлектор освітив танцюючу пару, саксофон обгориув їх своїм тужливим звуком, дзвіночки обспали срібними лелітками.

Хлопче з чорними луками брів, покажися ліпше! Твоє смагляве лице мені так знайоме...

Чи справді?!... Такі! Напевно ти!... Звідкіля і чому тут забрав?

goodre

БЕРСОНІ

Тиж недавно дебютував у нашій літературі зовсім доброю збіркою оповідань, потім другою. Писали про тебе як про літературний талант! Невжеж доставши добрий гонорар і відсоток з розпроданих примірників ти пішов шукати вражін — молодий український письменнику?!

Ой, знаю я ті книжкові гонорари і ті відсотки! Не для вражін ти тут. Не знаю чи стало тобі гонорару на вечірний одяг. Здається допозичив, щоб могли появитися в цій салі. Писав ти руками з ранку до вечора і — маеш клопоту слави, пишеш тепер ногами з вечора до ранку і — маеш кусок хліба.

Не знаю, чи жалувати тебе молодий український письменнику! Щоправда до емеритур не дослужився, але хто нині за неї невий. А так — може твої невиспані обов'язково перетанцювані ночі зродять цікавий твір — з такого далекого нам і незнамого світа: притишеної музики, пригашених світел, колірових рефлекторів і професійного усміху.

Галакціон Чіпка.

ДОБРА ГОСПОДИНЯ ЗНАЄ,

ному до національної оборони. При тому він зазначив, що ніколи не думав про зміну теперішньої парламентарної більшості.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ДАЛАДІЄ В ПАРИЖІ.

Вчора вечером союз париських синдикатів зорганізував протестаційні збори проти останніх виступів прем'єра Даладіє. При кінці зборів при Авені Ваграм почали з юрби вигукувати ворожі оклики, однак по інтервенції поліції на вулиці настав знову спокій.

Підчас вчорашніх розмов прем'єра Даладіє з представниками лівиці, делегати соціалістичної партії запитали, чи імовірні зміни в законі про 40-годинний тиждень праці можуть бути переведені декретом. На те прем'єр відповів, що цю справу просліджує тепер комісія правників. Це питання творить тепер засадничу точку дискусії.

Соціалісти домагаються, щоб т. зв. делегація лівиці зайняла одноступне становище, зате радикали заявили, що будуть домагатися ухвалення довіри для прем'єра Даладіє без ніяких застережень.

Гальо! Гальо! 294-85.

ЦЕ

,Гастрономія“

РЕСТОРАН І КОМНАТИ СНІДАНЬ
ЛВІВ, УЛ. КОСЦЮШКА 3.

Збірний осередок широких кругів нашого громадянства. Смажна кухня, добрі напої, ніжна прислуга, дешеві ціни. НА ЗАМОВЛЕННЯ ОСІБНИЙ ТОВАРИСЬКИЙ КАБІНЕТ. Гостям рад!

1938 1-5

НОВИНКИ.

— Зерната диких яблунь і груш купує по високій цінах фірма А. ТЕРПИЛЯК — Розсадник овочевих дерев, кущів та насіння господарство в Залукві, пошта Галич (Halicz). Телефон Галич № 1. ПКО ч. 500.855. — Поучення, як треба збирати зерната, щоб були придатні до вжитку — висилаємо поштою зі Залукви. Перед збиранням зернат — жадайте поучень та інформацій. 1736 1—3

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ Стефаній Гаврисевич під проводом лікаря та інж. хемії, Львів, Коперника 42. А., тел. 272-18. Початок викладів 10. вересня ц. р. Проспекти безплатно. Додаткові курси лінійного масажу тіла і руханки. 1765, —10

— Заходом Студентської Секції при Читальні „Просвіти“ в Галичі відбудуться в дні 4-го вересня 1938. р. в год. 8-й в залах „Народнього Дому“ в Галичі-Залукві Великі Вечерні з танцями, на яких приграватиме студентська оркестра з Бережан. Забаву розпочне старинний боярський танець. 1771

— У Малій Семінарії у Львові пічнється на ур богослуженням у понеділок 5. вересня в год. 8-й рано. — Дирекція.

— На пам'ятник бл. п. ген. М. Тарнавського вложили 6. старшини УГА в Станіславові 49.43 зга., замість квітів на могилу. — Т-во Охорони Воєнних Могил у Львові.

— Не змарнуйте нагоди! В минулу середу ми долучили до „Діла“ складанки „Центробанку“, назначені червоним хрестиком, щоб кожний наш Ш. Передплатник і Читач міг зараз вислати зод. 5.50 на 2 портрети Тараса Шевченка й Івана Франка, намальовані нашим славним мистцем-малюром Іваном Трушом, у трьох копіях на прегарному, ілюстраційному картоні.

цю консерв і маринати в тривалі, омачні і асорові, якщо вони є приготувані в чистім, безбактерійнім і тринім оці з оцтової есенції 80% виробланим пере ХЕМ. ЗАВЕД. „ГРОДЗІСЬК“ С. А. зі знаком „РАК“ на бутелці.

Просимо памятати, що зод. 5.50 — це ціна тих гарних двох портретів тільки в передплаті, якої важність минає з початком вересня, бо потім кожний один портрет коштуватиме у продажі 4 зод. Адміністрація „Діла“.

— Вписи до Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові розпочинаються дня 31. серпня ц. р. Подається цілість музичної освіти на основі консерваторійного плану навчання. Відділи: Інструментальний (сольові й оркестральні інструменти), вокальний (спів концертний і оперний) враз із цілістю теоретичних і практичних збірних предметів (2 оркестри в тому дитяча), два хори, камерні інпрви, диригентський курс (одно- і дво-річний), Композиція, Педагогічний Курс (приготування до державного іспиту з музики), Ритмічна гімнастика методом Жак-Далькроза, Курс декламації (драматична школа). До впису треба принести останнє свідоцтво. Знижки в оплаті тільки для спосібних і незможних учнів, які згодяться у вересні. Наука починається 5-го вересня. Секретаріат урядує і уділяє інформацій у будинку Муз. Т-ва, вул. Шашкевича 5, тел. 237-15 в год. 10—12 і 15—18, від 8. серпня тільки в год. 13—19, у філіяльному відділі на Личакові, вул. Крупярська 15 (доміка Р. Ш. ім. Князя Льва) в год. 14—18. Вищому Муз. Інституту прислугують права державних шкіл (залізничні легітиміції групи А, трамваєві знижки, економічний додаток тощо).

— Що на це магістрат м. Львова? При перебудові вул. св. Петра і Павла вивозування каміня фірами відбувається від год. 2. вночі, при аккомпаніменті криків, гуркоту фір і т. п., що громадяни цієї вулиці не можуть вночі спати. На запит, хто таке розпорядив відповідати робітникам, що магістрат. Запитуємо, чи не денній праці громадяни мають право спо-

Нині

В „АПОЛЬО“
Гайдіна відкритті сезону фільма випів. 20-th Century Fox яка перейде Ваші
найкращі бажання! В годинний розі улюблена геніялка

Шірілі Темпл

Образ якого не зможете забути. Дав дітей при ахоті несподіванки!

айно відпочивати? Для праці при перебудові куліди хіба повинен вистачити цілий день. Що ж це відповідні компетентні чинники? Громадяни мають також забезпечені права на відпочинок по год. 22. до ранку.

— Підвишка підміських залізничних білетів. Від 1-го жовтня ц. р. подорожують місячні залізничні білети у підміському русі. Не подорожують лиш т. зв. тижневі робітничі білети.

— Трагічні наслідки невиправної прогульки. 14-літній син сержанта Унгера, замешкалого у Львові при вул. Кохановського ч. 61 б, вибрався в п'ятницю 26. ц. м. зі своїм товаришем Прокитком на прогульку роверами за місто. Оба хлопці вернулися до Львова шойно в суботу рано. Тому що оба мали прогульковці виїхали без дозволу батьків, які шукали за ними цілу ніч по Львові, мати Прокитка добре насварила на свого сина по його повероті до дому. Крім того пішла до Унгера з жалобою на його сина тому, що він намовив свого товариша Прокитка до їди за Львів. Молодий Унгера зі страху перед своїм батьком, якого боявся, важко зранився з револьверу і помер у шпиталі.

ВАНІЛІНЕВИЙ ЦУКОР
до ПЕЧИВА

КОЛО
ПЛАСТ
Львів, ГОРОДСЬКА 25

— Львівська хроніка. При вул. Леґіонів злодій витягнув у п'ятницю 26. ц. м. „лічне перо“ з кишені учителя Скочилися з Волині. Учитель лігав злодія і відібрав перо; але злодій вирвався і почав даліше втікати. На Валах долунився до нього ще якийсь чоловік. Обоє при державо. Це брати Фальоріні, Людвік і Марія. — Невідомі вломники забрали з крамниці образами М. Шепса у Львові при вул. Сапінґа 9, кілька дорогих образів, м. ін. три образи Коссака, кожний вартості 1.800 зол., образ Аксентовича і кілька менших образів, вартості 6.000 зол.

— Залізнична катастрофа під Жовтанцями. В суботу 27. ц. м. трапилася залізнична катастрофа біля станції Колодію—Жовтанці на шляху Львів—Камінька Струмилова, де товарний поїзд виїхав з рейок. Один кондуктор вбитий, один кондуктор важко, а два легко ранені.

— Страшна родинна трагедія в Бібрці. 10-літній Гедале Шмір, син бляхара, вийшов на дах сусіднього незамешканого дому при вул. Коперника, щоб зірвати антену. На нещастя дріт антени впав на електричний дріт і малий хлопчина негайно помер. Батько Мойсей побачив ненормальне положення тіла свого сина на даху і сам виїз на дах. Однак ледади доторкнувся тіла свого сина — сам помер. З черги його жінка Рахеля пішла за своїм чоловіком та сином і теж померла на даху, доторкнувшись тіла свого чоловіка. Ця страшна родинна трагедія викликала в Бібрі сильне враження. Трагічно померли Мойсей і Рахеля Шмір залишили ще двоє малолітніх дітей.

— Напад воика на селянина. На подвір'я Т. Кіричука в селі Рогізно пов. Бересть прибіг вовк і почав гонити за курми. Кіричук вхопив за вил і кинувся на воика, але заплутався і перекотився на землю. Тоді вовк скочив на нього і сильно покусав його в марк та лице. У грізному стані відвезли Кіричука до шпиталю до Берестя, де він бореться тепер зі смертю.

— За траву на межі вбили людину. Минулої середи 24. ц. м. в Задвірі, пов. Перемишляни трапилася жахлива подія. На межі Гиди Степана жала траву приблизно 60-літня жінка Юлія Савчин. Коли це побачив власник, 70-літній господар, намагався відобрати скрошену траву.

На метушню, яка при тому скінчилася, надбів син Савчиних Михайло зі сокирою і двома ударами (вістріям та обухом) повалив старця на землю. Коли донька господаря почала кричати, напасник утік, зате його мати почала вістріям серпа бити неспритомного Гиду по голові. Всі заходи відрятувати Гиду не адалися і він помер уночі. Вбивників арештували.

— Краєва хроніка. В Мельниці, пов. Любомль підчас молотілки збіжжя в господарів Андрія й Максима Ковальчуків упав між триби машини 70-літній Антін Геран. По трьох годинах нещасливий старець помер. — У селі Хомичині, кобринського повіту, 68-літній Конрад Креліцький убив 40-літнього Івана Шибуня. Причиною вбивства була впертість, бо один другому не хотів уступитись з возом з дороги. — На залізничній станції в Дорогичині, на Поліссі, найшли легко потовченого малого хлопчика. Дитину викинув хтось з поїзду, що їхав до Пінська. Раненого відвезли до місцевого шпиталю.

— Смерть польського маляра. У Кракові помер 26. ц. м. перший ректор і почесний професор краківської Академії Мистецтв Теодор Аксентович, уроджений в Кронштадті в Семигороді в 1859 році. — Між Денисовом і Слободою на шляху Тернопіль—Холорів кинувся під поїзд Зенон Дусанівський з Денисова і загинув. — На дорозі у Стрийці пов. Тернопіль сполонені коні Владислава Бурильського вбили 8-літнього Василя Чуприка, який гнав худобу в поле. — В Середнім коло Осмолоди згоріло в лісі 2.200 кубічних метрів дерева і 100 кіп кори, вартості 45.000 зол. — На фільварку Герстмана в Полтві к. Глиння працювала група робітників з Бойківщини. При вивершуванні стирти одна з робітниць молода дівчина зіскакуючи небережно зі стирти з вилами в руках, настромилася на вил, які пробили їй родні частини. Дівчину відвезли в тяжкому стані до загального шпиталю у Львові.

— Вбивство поліцей у Варшаві. Поліцей Ю. Чайковський у Варшаві легітимував якогось мужчину, якого забрав на комісаріат. По дорозі арештований застрілив його і втік. Облава при допомозі поліційної резерви з Голгадзінова не дала вислід. Поліційнта застрілив злодій Вацлав Тасяк, бо в руках вбитого поліцей опинилася військова книжечка вбивника.

— Лявіна засипала долину. В околицях Аості в Італії лявіна з масою землі засипала долину Валь Саваранче. Лявіна знищила багато гірських хат, але жертв у людях не було.

— Смерть 16 вуглекопів. В копальні Перегріна у степі Гванахуто завалилося склепіння і присипало 16 вуглекопів.

— 57 жертв летунської катастрофи в Токіо. Від вибуху бензини одного літака, що впав перед трьома днями на подвір'я фабрики на передмісті Оморі в Токіо згинуло дотепер 57 осіб. Ранені робітники підчас цієї катастрофи так попарилися, що померли у шпиталі в останніх двох днях.

— Пожежа дому совітського посольства в Ковні. В п'ятницю 26. ц. м. коло 3-ої год. над ранком вибухла пожежа на стриху дому совітського посольства. Пожежа охопила дах. По двогодинній акції пожежна сторожа вгасила вогонь. Шкода сягає кілька тисяч літів.

— Подорож з Кабулу до Берліна на операцію. До Берліна привезли в п'ятницю 26. ц. м. літаком з Кабулу, столиці Афганістану немовлятко, що має 11 днів, на операцію до найкращих спеціалістів.

— Втонуло 1119 осіб. Підчас останньої повені в північній Корей утонуло 1119 осіб. Крім того є 261 ранених, а 270 осіб не віднайшли. Вода забрала 4.170 домів та ушкодила 5.324 домів. Під водою залишилося ще понад 20.000 домів.

— Катастрофальний вилив Нілю. Публічна опінія Єгипту затрівжена великими розмірами повені в Єгипті тим більше, що стан води в Нілю зростає швидко в години на годину. Тому влада мусіла пустити воду в околиці, де ще не зібрали плодів, зокрема в Горішньому Єгипті вода залила обширні простори піль, з яких не зібрали ще збіжжя і бавовни. В Асуані річка води перевищає на 7 метрів рівень води з минулого року. Довгі дощі в Абіссинії і посушливі в Судані збільшують панічні настрої населення.

— Пожежа торфовища. На совітській території між Псковом та естонським кордоном вибухла пожежа торфовища Могільське. Тому, що верства торфу сягає дуже глибоко по-боюються, що пожежі швидко не зможуть вгасити. Перед 30-ти роками пожежа торфовища на цьому терені тривала цілий рік.

— Смерть російського письменника Купріна. В Ленінграді помер 25. ц. м. в 69 р. життя відомий московський письменник Олександр Купрін. Він перебував до 1936. р. на еміграції у Франції. Опісля поїхав до Москви, де жив у нужді. Останніми часами жив у Ленінграді. Купрін написав низку повістей з російського життя.

— Православний єпископ Закарпаття виїхав до Югославії. В неділю 21. серпня ц. р. православний єпископ на Закарпатті д-р Дамаскин, попрощався в Дубовій зі своїми вірними і виїхав до Югославії, куди перенесли його на власне бажання. Наступником Дамаскина буди д-р Володимир Раїч.

— Великий шпиталь у Хусті побудували коштом 20 мільонів чеських корон. Шпиталь має приміщення для 400 хорих. Кошти будови й улаштування покрив краєвий уряд.

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ:

Грише Сокола-Батька: год. 4. пополудні, товариські змагання Скала (Стрий) — Зоря (Львів).

Грише Лехії Погулянка: год. 4. попол. виходових змагання Україна — Чорні.

Ряшів. Змагання за мистецтво Окружної Ліги України — Ресовія.

Стрий. Змагання за мистецтво О. Л. Сні — Погонь. Тернопіль. Мистецтво А-класи Поділля — Буда і мист. Ц.к.Мета — ЖРКС.

Броди. Мистецтво Ц.к. Русалка (Золочів) — Сова (Броди).

КОМУНІКАТ РАДИ Н. Л. П.

Плавацькі змагання.

У днях 3. і 4. вересня ц. р. Філія К. Л. К. у Львові організує на ставі „Світель“ плавацькі змагання. У цих змаганнях візьмуть участь змагуни філій К. Л. К. з краю, як теж запрошені змагуни Сокола та Зорі.

Про докладний речинь змагань і програму змагань повідомлямо окремо в щоденниках.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 28. 8. год. 4. попол. „Віталь-мось життям“, год. 8. веч. „Люди за кризі“.

Поведілок 29. 8. год. 8. веч. „Люди за кризі“.

Вісторок 30. 8. год. 8. „Шестий поверт“ Середи 31. 8. год. 8. веч. „Люди за кризі“.

Театр Ріжнородностей:

Від понеділка 11. 7. вечиний

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ПЕРЕГІНСЬКО:

28. 8. Гетьман Полуботок.

Незадовго театр виставить голосну пьесу зі сучасного життя в більшій с. м. „Діана з вулиці“.

Український Театр Йосифа Стадника:

ЗАЛІЗНИКИ:

28. 8. Об не ходи Гидю.

Український Театр ім. І. Котляревського (заснаний театри Заграва і Товариство) До 5. IX. ц. р. виставлять ще оді групу окремо. Іх репертуар такий:

Група А грає у Гвадані і Іде до Гвадани.

Група Б. СНЯТИН:

28. 8. Новолітня.

К І Н А.

АДРІЯ: „Дорога до слави“, „Пірат-клиць“.

АПОЛЬО: „Гайді“ з Шірілі Темпл.

АТЛАНТИК: „Я був гангстером“ („На американській ґрунті“).

БАЛТИН: „Правда перемагає“ (Пала-Муш).

ВАНДА: „Іра мисля“, „Гордіт-мисля“.

Станиславів, ул. Жупневського 3

ЕКСТРАКТИ — ГАРБІВНИКИ — ХІ-
КАЛІ — ФАРБИ — ТОВЦІ — олії —
промислу гарбарського футраного
створення зі складу „ХЕМІЯ“, Львів.
Гітків 22. 165

ВІСНІ ПЕРА виготовляють найкраще „ПРЕ-ЦИЗІОН“, тепер Шайнохи 1. 1507 7-10

ТРИВКУ оздоблення гарно і старанно, виготовленням технічно виконують Шпір, Брама Андріолія (Ринок 29). 1588 10-0

ПЕРЕРІБКА кофдер з зол. РОМАНОВА, Гродзінська ч. 4 (біля Ринку). 1680 3-

ФОРТЕП'ЯНИ, ПІЯНИНА як нові, гарантовані, закордонні на різні ціни продає, купує, міняє Гетан, Пилсудського 21. і. п. 1745 2-10

ГОДИННИКИ і біжутерію найкращі, виготовляють на замовлення фірма П. Кар-василя у Львові, вул. Доминіанська ч. 7. 1980 69-0

КАРНИШІ, найновіші вправи у всіх кра-сках від зол. 2.95 виконують ШПІННЕР, КО-ПЕРНИКА 30, тел. 230-88. 1752 4-5

ПЛАСТОВІ ОДНОСТРОІ найкращі, най-домовні, найкращі, лише у виробі ПАЛІОМ, Гетьманська 22, побіч Музею. 1780 1-1

ПЕРЕЛИЦЬОВУЮ, направлено, перероб-лено, шку гардеробу жіночу, мужеську, Коперника 26, подпіри.

1 ЗОЛОТІЯ — перероблено, виготови-жіночі, мужеські, найновіші моделі. Ко-перника 26, подпіри. 1779 1-1

ЗАМІНЯЮ першорядну парохію у Львів-ську Асфальт. Зголосився до „Діла“ під „Заміна“. 1770 1-1

БАНДАЖИСТ М. ПОЛЯЧЕК у САНБОРІ повідомляє інтересова-них, що в короткому часі буде пе-реробувати у Львові в цілі полаго-дження замовлень. 1755 2 11

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ
Спец. шкір., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР
6, лікар (асистент) Клінік у Берліні, Пра-га, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

ЛІКАР
Степан Брик
вернувся і ординує як досі у внутрішніх недугах від 3-5, вул. ХМЕЛІВСЬКО-ГО 15. (біля Механічного). 1754 -6

ЛІКАР
спеціаліст недуг уха, носа і горла
Ілярій Федейко
ВЕРНУВСЯ
6 ординує від 10-12 і 3-5 у ЛЬВОВІ при вул. ЗЕМЛЯКОВСЬКОГО ч. 2, і. пов. Телефон 297-62 (біля площі св. Юра). 1894 -2

лікар недуг шк рини,
венеричних та лікарської косметики
Роман Лисяк
6, приватний асистент д-ра Б. Гурдєлла та лікар шкірно-венер. клініки.
Льв в, вул. Сикстуська 56.

Косметичний Інститут і Лібораторія
Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.
УСЛУГАЄ: аномалії пера, зрогові-вання, пігменту, волосяні, бланки, дьоби по вісн і пави. Масажі трикне усувають зморшок, жиланів і відморожень власною методою. Трикне усувають омолодіння віг катафорезом. Сталі ржмунці під-шкірні запускання краси (тату-вання). Урядово затверджені кур-си закордонної програми. 1668 1-10

ПАРАСОЛІ ГОРОДОВІ, ЖІНОЧІ МУЖЕСЬКІ **ДАРМ**
І ДІТЯЧІ майже
а найкращіх ситуацій і найновіших згорів поручає першорядна виробна парасолі „СІКО“ давня відома фірма СІХЕР і КОРРЕС, ЛЬВІВ, ЛЕПОНІВ 29, в пасажі на право, зараз біля „ОРБІСУ“. Направ і покриття виконують на місці. Увага на адресу і число дому. майже даром. 6-10

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ
приймає безперервно вліс студентів та курсантів на:
1. ІНСОКОШКОЛЬНИКА ЕКОНОМІЧН.О.КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Для всебічної фахової освіти, необхідної для праці в кооперативах і гро-мадських установах та приватних підприємствах.
2. ІНСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготує до громад-ської, політичної та журналістичної діяльності.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають-про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ. 2 роки. Для фахової освіти а різних галузях промисловості, що працює на а-г. сир-ровині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. П'ятора року. Систематично озна-йомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культури, скарби і підстави матеріального добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛТЕРІЇ. 1 рік. Підготує до виконання роботи в уста-новах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливають озна-йомити з мовою для користування чужомовною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасажництво, б) Американське промис-лове пасажництво, в) Садівництво, г) Городництво, д) Консервація та пере-роблення садювних а городних, е) Оброблення шпирі, е) Милуварство, е) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.
Жадайте проспекти а програмами, правилами вступу і талсами оплат. Висилаються безплатно. На шпиршу відповідь присилайте поштову міжнаро-дну марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висла-ються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrainsky Technicko-Hos-podarsky Institut, Podbrady, Zamek, Tchechoslovaquia.

КОНКУРС.
ФІЛІА МУЗ. ІНСТИТУТУ ІМ. М. ЛИ-СЕНКА В ЗОЛОЧЕВІ розписує конкурс на становити вчителя скрипової класи. Зголосити слати до 1. IX. 1938 р. на а-дресу М. Візанська, Золочів, Косцюшка 2. Платити агідно а умовою. Неприйняті подання без відповіди. Виділ. 1711 3-3

КОНКУРС.
Вирібна радіоприймачів „Е-комп“, Львів, ул. Сикстуська 29 приймає на постійне у всіх більших місцевостях Сх. Гал. і Волині районних заступників до продажі своїх радіоприймачів. Зголоси-шення а поданням догосподарських азначіть і а догосподарських референцій слати на адресу „Е-комп“ найдалше до дні 6. вересня. Неприйняті звернення документи і свідоцтва, якщо не буде а поданням застереження. 1712 3-3

ФУТРА жіночі мужеські
лисн, зарукавки, шапки
поручає магазин і робітня футер
К. ЦВИНАР
Львів, вул. Крива 10.
побіч Гіпотечного Банку

ВІС ПОТУ
ІДІМ ПРИ ПОЧЕНОМ НАЗ ПОСЛОЖИ ПОСЛОЖИ
PIÑOL

ВЖЕ ВІДКРИТА
першорядна робітня і крамниця
взуття під фірмою
Ярема (давн. вул. Фредра ч. 9.)
поручає на осінній сезон жіноче мужеське спортивне
Товар тільки першорядний
1781 1-20 Ціни низькі.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІР-МАХ, ЯК ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШО-МУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИ-КУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Найдешевші меблі
а українській **АРХО**
кооперативі
Львів, Корняків 1. Тел. : 272 -04

„ВОДОТЯГИ“
Бюро технічне і підприємство для інста-ляцій водотягів, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.
1711 3-3

Значні снідання, обіди і вечері,
добрі напінки та перекусни тільки
В РЕСТОРАНІ
М. Кузишина
Перемишль, пл. На Брамі.

Найкорисніше
закупите у фірмі Руща 20
усе шкільне приладдя: напечники на книжки, течки, записники, лічні пера, олівці, рисувальні блокноти, відзнаки, чи-сла та все інше.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при використанні спеціаль-ного певного і нешкідливого патент
пудру „CSAVE“ 50 сот.
Пробний пакет. Перфумерія
С. ФЕДЕРА
Львів, вул. Сикстуська 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
Філія: вул. Галицька ч. 16.

ФОРТЕП'ЯНИ, ПІЯНИ Д
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт до Англії (Steinway & Sons - London), Америк, Франції, Голландії, Палестини, Швейц, Цейлону і т. п.
Виключне заступництво:

С. Новацький
Льв в, вул. Пилсудського 17.

МЕБЛЕВІ МАТЕРІАЛИ, тапчани, матраци, тапети, дивани і т. п. — Просектування і вишивання комплектного внутр. дому у власних заводських тапчережні і столяр.
Т. Кисяк і сини
Львів, пл. СМОЛСЬКИ 4.
1784 Тел. 240-09 і 219-85. 1-48

Вже появилася очікуваний зльменх
ЗА ВЕЛИЧ НАЦІЇ
виданий у двадцятьліття відродження Української Гетьманської Держави 16-24 квітня 1918 року.

Книга історично-ідеологічна. Містить у собі статті отих авторів: Босай В., Гет М., Годованний От. д-р, Гоман В., Губ-чак О. м-р, Дерман Гр. д-р, Лукич О., Ба-тимович В., Ковалів П., Коструба Т., Ку-жим В., Луцький В., Мурашко В., Нав-руж О. д-р, Пасіка М., Пачоський В., Пе-ленський Я. д-р, Прішак О., Чорношенко С., Шемет С.
Велика різноманітність змісту — статті а історичні а ідеологічні теми — епопея про 1918 рік — важні проблеми — повні численні, незаняті досі аспекти! Мистецька обгортка!
Редаційна Колегія: Пасіка Микола, м-р Карпишин Михайло, Коструба Теофіл.
За книжку на 156 сторін друку велико-го формату ціна лиш 4 зол. 50 сот.
На виснажку догосподарських 50 сот.
Замовляти або а кнгарниц, або протв на адресу:
М-р Михайло Карпишин, Львів, Ринок ч. 43 (а канцелярії д-ра Лещя). 1778 1-3

Навіть зупин біля
ВІСХОДНОГО ЦЕСО. ПІЛІА
МІЛІА
Кінці **Води**
кооперативу **Ринку**
ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 4. РІГ РИНКУ

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське комп. підприєм-ство
Львів, Ринок 43, тел. 372-48
виконує всілякі перевози до всіх і всіх місцевостей а краю — дешево, швидко і солідно. Спеціальні ага для пере-возу меблів, а відповідною квалифі-кацією обслуговує — дають гарантію 800 найкращої доставки. 1-50

КІР
Львів, Уейського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. І. п. 188
П Л Я Н И
КОШТОРИСИ
Б У Д О В И

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.
Розмір часопису: 8 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.
1 мм. одношпальтовий або його місце в руб.
різні оголошеня воз. 0.85
1 мм. одношпальтовий а товоті і товоті воз. 0.80
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці воз. 0.80
Дрібні оголошеня від власи:
матримоніальні і приват. кореспонденція по воз. 0.15
зупи, продаж, вишам і т. п. воз. 0.10
шукуючі праці воз. 0.05
змова товотам друком подібно.
Остатня сторінка 1/1 воз. 60-
Остатня сторінка 1/2 воз. 50-
Остатня сторінка 1/4 воз. 40-
Остатня сторінка 1/8 воз. 30-
За редакцію відмовляє Олександр Костик.
Видає Видавничий Спільня „Діло“.
З друкарні Вия Спільня „Діло“. Львів, Ринок 18.